

Vredesvoorstel 2016

Universeel respect
voor menselijke waardigheid
– het grote pad naar vrede

Door Daisaku Ikeda
president van de Soka Gakkai Internationaal

Vredesvoorstel ter gelegenheid van de 41e Dag van de SGI, 26 januari 2016

Vredesvoorstel 2016

Door president van de SGI Daisaku Ikeda

Universeel respect voor menselijke waardigheid – het grote pad naar vrede

Vredesvoorstel ter gelegenheid van de 41e Dag van de SGI, 26 januari 2016

Dit jaar is het vijfendertig jaar geleden dat de Soka Gakkai Internationaal (SGI) als een officieel erkende non-gouvernementele organisatie (ngo) begon met haar activiteiten ter ondersteuning van de Verenigde Naties. De VN, die haar ontstaan dankt aan de verschrikkelijke ervaring van twee wereldoorlogen, heeft verklaard dat zij het creëren van een wereld die vrij is van de gesel van oorlog als haar doel ziet; een wereld waarin mensenrechten worden gerespecteerd en discriminatie en onderdrukking worden uitgeroeid. Deze visie komt sterk overeen met de kernwaarden vrede, gelijkheid en compassie die wij als boeddhisten hooghouden.

Alle mensen hebben recht op een gelukkig leven. Het hoofddoel van onze beweging is het smeden van een steeds grotere solidariteit onder gewone burgers, die zijn toegewijd aan het beschermen van dat recht en op die manier de wereld te bevrijden van nodeloos lijden. Onze activiteiten ter ondersteuning van de VN drukken dit op een natuurlijke en noodzakelijke manier uit.

Onze wereld van vandaag wordt overheerst door crises die een ernstige bedreiging vormen voor het leven en de waardigheid van grote aantallen mensen. Er is een explosieve groei van het aantal vluchtelingen en binnenlandse ontheemden over de hele wereld, vooral in het Midden-Oosten waar het conflict in Syrië onverminderd doorgaat. Wereldwijd zijn nu zo'n 60 miljoen mensen van huis en haard verdreven door gewapende conflicten en vervolging.¹

Verder heeft een reeks natuurrampen in een periode van minder dan een jaar een impact gehad op het leven van meer dan 100 miljoen mensen. Daarvan was bijna 90 procent een klimaat-gerelateerde ramp zoals een overstroming of hevige storm, waardoor men zich steeds meer zorgen gaat maken over het steeds grotere effect van de opwarming van de aarde.²

Tegen deze achtergrond zal de World Humanitarian Summit, als eerste conferentie op dat gebied, door de VN worden georganiseerd en in mei worden gehouden in Istanbul, Turkije. Overleg in de aanloop naar deze top wordt gekenmerkt door een steeds sterker gevoel van dreigend gevaar vanwege de ongekeerde schaal en omvang van dit humanitaire probleem. Naast het tot stand brengen van een snelle beëindiging van gewapende vijandelijkheden, is het van het grootste belang een weg te vinden voor het verbeteren van de precare omstandigheden waarin zoveel mensen zich bevinden.

Humanitaire crises zoals gedwongen ontheemding vanwege conflicten en natuurrampen zijn al lange tijd een punt van zorg en betrokkenheid voor de SGI. Onze vertegenwoordigers zullen deelnemen aan de top in Istanbul, waar we hopen een bijdrage te kunnen leveren aan verder overleg over de rol van op geloof gebaseerde organisaties (FBO's) in inspanningen voor humanitaire hulp en over de manier om solidariteit op te bouwen binnen de burgermaatschappij.

De SGI is haar activiteiten als ngo in 1981 begonnen met de functie als adviseur bij het VN Department of Public Information (DPI), en in 1983 is zij geregistreerd als een Economic and Social

Council (ECOSOC)-ngo; dit was het jaar waarin ik mijn eerste vredesvoorstel heb gepubliceerd. Sindsdien hebben we onze activiteiten gericht op het gebied van vrede en ontwapening, humanitaire hulp, mensenrechteneducatie en duurzame ontwikkeling.

Hier zou ik graag even stil willen staan bij de fundamentele elementen in onze aanpak en ondersteuning van de inspanningen van de VN, en enkele gedachten en visies met u willen delen over de rol van de burgermaatschappij in haar strijd om wereldproblemen, waaronder een humanitaire crisis, meester te worden.

De diepe stroom van menselijkheid

In september 2015 hebben de Verenigde Naties een raamwerk aangenomen als vervolg op de Millennium Development Goals (MDG's), die in 2000 werden aangenomen en tot doel hadden problemen als armoede en honger te verlichten. De Sustainable Development Goals (SDG's) worden uiteengezet in *Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development*.

Naast het continueren van het werk dat onder de MDG's is begonnen, zijn de nieuwe doelen erop gericht om veelomvattende antwoorden te bieden op cruciale vraagstukken als klimaatverandering en vermindering van het risico van rampen in de jaren tot 2030. Het meest opvallend is misschien wel de duidelijke uitgesproken beslissing om niemand uit te sluiten, wat in het allereerste doel wordt samengevat als "Een einde maken aan armoede in elke vorm, waar dan ook". Dit betekent een belangrijke stap voorwaarts ten aanzien van de MDG's – die met succes extreme armoede tot de helft hebben teruggebracht – vanwege de verklaring in deze nieuwe doelen dat niemand aan zijn lot mag worden overgelaten.

Agenda 2030 vestigt de aandacht op en benadrukt het belang van het mondig maken van bijzonder kwetsbare groepen als kinderen, ouderen, mensen met een beperking, vluchtelingen en migranten. Ze roept op tot krachtiger ondersteuning, afgestemd op de specifieke behoeftes van de kwetsbaren, alsook op het verbeteren van de omstandigheden van mensen die wonen in gebieden die zijn getroffen door humanitaire rampen of door terrorisme.

Ik vind het vooral prettig dat het principe van niemand uitsluiten van hoofdbelang is in de SDG's, iets waartoe ik steeds heb opgeroepen. Ik heb er ook op aangedrongen dat de SDG's de bescherming van de waardigheid en fundamentele mensenrechten van ontheemden en internationale migranten zouden omvatten. In het licht van het snelgroeiende aantal vluchtelingen op de wereld kunnen we niet op weg gaan naar een betere toekomst als we de problemen waarmee deze kwetsbare mensen worden geconfronteerd, niet direct aanpakken. In die zin zal een van de eerste gelegenheden om druk uit te oefenen op de implementatie van de SDG's de World Humanitarian Summit zijn, waar vraagstukken als de vluchtelingencrisis het kernpunt van het debat zullen vormen.

In de vijf jaren sinds het begin van het conflict in Syrië hebben meer dan 200.000 mensen hun leven verloren en is bijna de helft van de bevolking van huis en haard verdreven. De verwoestingen van de oorlog hebben niets gespaard: tehuizen, bedrijven, ziekenhuizen en scholen zijn verwoest; vluchtoorden zijn aangevallen; snelwegen gesloten, waardoor het steeds moeilijker werd om aan voedingsmiddelen te komen en hulpgoederen af te leveren. Als gevolg daarvan zien de Syriërs, die voor de oorlog zelf een van de meest gastvrije volken waren voor vluchtelingen in hun land, zich nu gedwongen om in grote aantallen te vluchten. Op de vlucht voor een conflict dat, zoals het er nu uitziet, niet afneemt, zijn grote aantallen mensen de grenzen overgestoken en stonden daar opnieuw bloot aan allerlei gevaren. Veel kinderen zijn gescheiden van hun familie, terwijl het ongewoon koude weer in het Midden-Oosten en mislukte pogingen om in wrakke bootjes de Middellandse Zee over te varen, talloze levens hebben gekost.

“Het leven van een vluchteling is als vastzitten in drijfzand – iedere keer dat je beweegt, zak je er verder in weg.”³ Voormalig VN Hoge Commissaris voor de Vluchtelingen António Guterres haalde deze woorden van een vader die Syrië was ontvlucht aan om de zware omstandigheden te beschrijven, waarin veel vluchtelingengezinnen zich bevinden. Voor een ongekend aantal mensen betekent hun vlucht geen echte veiligheid, gedwongen als ze zijn om onder omstandigheden van extreme ontberingen en onzekerheid te leven.

Ook in landen in zowel Afrika als Azië zien we een meedogenloze toename van het aantal vluchtelingen en ontheemden in eigen land. Het Bureau van de United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR) heeft het voortouw genomen in het coördineren van hulpacties, maar zelfs dan zijn er nog grote aantallen mensen die ontzettend veel hulp nodig hebben om te kunnen overleven.

Nu grote hoeveelheden vluchtelingen en migranten Europa bereiken, krijgen ze te maken met diverse verschillende reacties. Ik was getroffen door de woorden van een inwoner van een Italiaanse havenstad die door Inter Press Service (IPS) als volgt zijn weergegeven:

Ze zijn van vlees en bloed, net als wij. We kunnen ze gewoonweg niet laten verdrinken.⁴

In artikel 14 van de Universele verklaring van de mensenrechten staat: “Iedereen heeft het recht om vanwege vervolging een toevlucht te zoeken en onderdak te krijgen in andere landen.” Maar nog belangrijker is het soort empathie dat deze Italiaan verwoordde; deze empathie, die onafhankelijk van alle geclassificeerde normen van mensenrechten bestaat, is het licht van menselijkheid dat helder kan schijnen op iedere plaats of in elke situatie.

Dit was het kernpunt van ‘The Courage to Remember: The Holocaust 1939-1945 – The Bravery of Anne Frank and Chiune Sugihara’, een tentoonstelling die georganiseerd werd in samenwerking met het Vredescomité van de Soka Gakkai en verleden jaar te zien was in Tokio.

In de tentoonstelling werden het leven en de strijd uitgebeeld van Anne Frank (1929-45), het jonge joodse meisje dat weigerde om de moed op te geven, zelfs toen ze in Amsterdam moest onderduiken voor de nazi’s; daarnaast ook dat van de Japanse diplomaat Chiune Sugihara (1900-86), die de orders van het ministerie van Buitenlandse Zaken van Japan naast zich neer legde en bijna 6.000 joodse vluchtelingen een doorreisvisum gaf. Volgens historische verslagen gaven bij de steeds grotere vervolging van joden in Europa diplomaten van een aantal landen, vaak tegen het officiële beleid in, gehoor aan wat hun geweten hun ingaf en hielpen ze vluchtelingen om een veilig heenkomen te zoeken.

De moed om terug te denken

De tentoonstelling ‘The Courage to remember’ was in oktober 2015 voor het eerst te bezichtigen in het Theater Metropool in Tokio. Naast een verslag van de Holocaust en het heldhaftige gedrag van Anne Frank en Chiune Sugihara was er een speciaal gedeelte gewijd aan de huidige mensenrechtenkwesaties, met de boodschap dat ieder individu een rol in het geheel heeft.

Medeorganisatoren waren de Soka Universiteit en het Simon Wiesenthal Centrum. Ondersteuning kwam van de ambassades van Frankrijk, Duitsland, Israël, Litouwen, Nederland, Polen en de Verenigde Staten, en ook van een delegatie van de Europese Unie, het Ministerie van Buitenlandse Zaken en het Ministerie van Onderwijs, Cultuur, Sport, Wetenschap en Technologie van Japan; en van het hoofdstedelijk bestuur van Tokio, het hoofdstedelijk Bureau van Onderwijs, het VN Informatiecentrum en de NPO Chiune Sugihara Visas For Life. De tentoonstelling werd georganiseerd in samenwerking met het Vredescomité van de Soka Gakkai.

Zo waren er ook veel personen zoals de vrouwen die hun leven op het spel zetten om de familie Frank te helpen toen ze ondergedoken waren, en die samen een netwerk opzetten voor de bescherming van joodse vluchtelingen. Ik denk dat deze niet erkende inspanningen van gewone mensen in veel landen een andere uitdrukking zijn van de ware luister van onze menselijkheid, die onafgebroken standhoudt, diep onder de oppervlakte van de gebeurtenissen in de geschiedenis.

In de wereld van vandaag zijn er mensen die het plotselinge verschijnen van vluchtelingen in hun buurt met grote empathie begroeten vanwege alles wat deze mensen moesten doormaken, en die hun spontaan de hand reiken als steun en ter verwelkoming. Voor mensen die gedwongen waren hun huis te ontvluchten zijn al dat soort gebaren een belangrijke bron van bemoediging, een onvervangbare reddingslijn.

Zelfs een schijnbaar klein gebaar kan een belangrijke, misschien wel beslissende invloed hebben op de persoon om wie het gaat. Wat betreft de kritische geluiden die beweren dat het onmogelijk is iedereen te redden, zei Mahatma Gandhi (1869-1948) tegen zijn kleinzoon:

In die gevallen gaat het er om of je het leven van een individu raakt. We kunnen niet voor duizenden mensen zorgen. Maar als we het leven van een enkele persoon kunnen raken en dat leven kunnen redden, is dat de grote verandering die we teweeg kunnen brengen.⁵

De basis voor altruïstische actie

In Gandhi's overtuiging klinkt de spirit door die niet alleen de geloofsbeoefening van de SGI heeft geïnspireerd, maar ook onze steun aan de VN en andere sociaal betrokken activiteiten; het is de vastberadenheid om elk individu als iets kostbaars te beschouwen.

De basis van het boeddhisme is het geloof in de inherente waardigheid van alle mensen. Maar dit is iets wat, zoals de volgende passage uit Shakyamuni's leerstellingen aangeeft, moet worden opgewekt in een proces van zelfreflectie en zelfbewustwording:

Allen beven bij geweld; het leven is allen dierbaar. Verplaatst men zich in iemand anders, mag men noch doden noch de ander aanzetten tot doden.⁶

Anders gezegd, het boeddhisme gaat uit van de universele menselijke impuls om lijden of het kwade uit de weg te gaan, en van het onmiskenbare gevoel van de unieke waarde van ons eigen leven. Dit doet ons dan beseffen dat anderen het ook zo voelen. Naarmate we ons beter in de ander kunnen verplaatsen, gaan we echt voelen hoezeer ze werkelijk lijden. Shakyamuni deed een beroep op ons om met dergelijke empathische ogen naar de wereld te kijken en ons zo toe te wijden aan een manier van leven waarin we alle mensen beschermen tegen geweld en discriminatie.

Het altruïsme dat in het boeddhisme wordt onderwezen, komt niet voort uit het ontkennen van het zelf. Het besef van de onvermijdelijke pijn in ons eigen leven en de gehechtheid die we voelen aan het levenspad dat ons hier heeft gebracht, kunnen ons ontvankelijk maken voor het universele aspect van menselijke angst en lijden, over alle verschillen in nationaliteit en etniciteit heen. Het is de weigering om elke vorm van lijden af te wijzen als iets dat niet bij ons hoort, die onze menselijkheid haar ware schoonheid geeft.

De Duitse filosoof Karl Jaspers (1883-1969) scheef in zijn portret van Shakyamuni dat de Boedha, toen hij verklaarde "In een wereld die duister is geworden zal ik de onvergankelijke trom slaan",⁷ gemotiveerd werd door het vertrouwen dat "tot allen spreken gelijk staat aan het spreken tot ieder individu".⁸

Als tegenwoordige erfgenamen van deze spirit hebben de leden van de SGI zich ingezet om het lijden en de vreugdes van de mensen in ons leven vol empathie met ze te delen, en samen met hen verder te gaan in een groeiend netwerk van mensen met een onderlinge verbondenheid.

De boeddhistische instelling om ieder individu te koesteren kan worden aangevuld met nog een visie, namelijk de overtuiging dat iedere persoon, ongeacht zijn levenspad of huidige toestand, de capaciteit bezit om de plaats waar hij of zij zich op dit moment bevindt, te verlichten. We streven ernaar te vermijden dat we iemands waarde of kwaliteiten beoordelen op basis van zijn of haar huidige uiterlijke verschijning, en richten ons in plaats daarvan op de inherente waardigheid van ieder individu. Op deze manier proberen we in elkaar het vertrouwen op te wekken om vanaf vandaag vol hoop verder te leven, badend in het licht van die waardigheid.

Het boeddhisme moedigt ons aan om lessen te leren en kracht te putten uit de problemen die we in ons leven zijn tegengekomen, zodat we persoonlijk geluk kunnen opbouwen, terwijl we anderen om ons heen en in de maatschappij in haar geheel moed kunnen geven. Nichiren (1222-82), de boeddhistische priester uit de 13e eeuw wiens leerstellingen de activiteiten van de SGI onderbouwen, benadrukte dat het beginsel dat alle levende wezens boeddhaschap kunnen bereiken – dat alle mensen een innerlijke waardigheid bezitten en grenzeloze mogelijkheden kunnen benutten – de kern vormt van de Lotus Soetra van Shakyamuni en centraal staat in de leer van het boeddhisme.

In de Lotus Soetra wordt dit geïllustreerd met een reeks ingrijpende ervaringen van Shakyamuni en anderen. Er staat bijvoorbeeld over Shariputra, een leerling die bekend stond om zijn intellectuele begrip van Shakyamuni's leerstellingen, dat zijn "geest danste van vreugde"⁹ toen hij zich volledig bewust werd van de waardigheid van zijn eigen leven. Zo raakten ook vier andere leerlingen vervuld van vreugde, getroffen door de aanblik van Shariputra die vol vreugde zijn gelofte uitsprak en van de warme aanmoediging die Shakyamuni hem gaf. Zij gaven hier uitdrukking aan en lieten hun blijdschap zien over het vinden van dit eeuwige juweel – "iets waarnaar wij niet op zoek waren, maar dat vanzelf kwam"¹⁰ – door de 'Parabel van de rijke man en zijn arme zoon' te vertellen.

Toen deze aangrijpende verhalen meer bekendheid kregen, lieten grote aantallen bodhisattva's gezamenlijk hun stem horen en beloofden plechtig alle moeilijkheden te overwinnen

Parabel van de rijke man en zijn arme zoon

In het boeddhisme staan personen die op zoek zijn naar verlichting en altruïstische daden verrichten bekend als bodhisattva's; zij worden gekenmerkt door de belangrijke deugden als compassie en toewijding tot het verkrijgen van wijsheid. De Lotus Soetra onthult dat alle mensen de mogelijkheid in zich hebben om verlichting te bereiken en geeft dit revolutionaire beginsel weer in de vorm van parabellen die door vooraanstaande bodhisattva's worden verteld om mensen bewust te maken van het grote potentieel van hun boeddhanatuur.

Een van die parabellen gaat over de zoon van een rijke man die van zijn vader wegloupt en in armoede leeft. Vijftig jaar later komt hij zijn rijke vader tegen, maar hij herkent hem niet en vlucht weg. Maar de vader stuurt een bediende om de zoon een nederig baantje aan te bieden, dat hij accepteert en vele jaren lang doet. Uiteindelijk krijgt de zoon grotere verantwoordelijkheden totdat de vader zijn ware identiteit onthult en de zoon alle rijkdommen van zijn vader erft. De arme zoon staat voor gewone mensen die 'rondwalen' in de drievoudige wereld, en de rijke man staat voor de Boeddha, wiens enige verlangen het is om alle mensen in staat te stellen dezelfde verlichte staat als de zijne te genieten.

om zich te kunnen inzetten voor het geluk van alle mensen. En toen het centrale punt in de vertelling van de Lotus Soetra werd verlegd naar de vraag wie de beoefening van het boeddhisme zou voortzetten na het heengaan van Shakyamuni, verrees er tenslotte vanuit de aarde een uitgebreid gezelschap van bodhisattva's, die plechtig beloofden dit op alle plaatsen en in alle tijden te zullen doen.

Deze taferelen bereiken hun hoogtepunt in een koor van geloftes, wanneer de leerlingen van de Boeddha zich door met zijn leerstellingen in aanraking te komen, vol vreugde bewust worden van de hoogste waardigheid van hun eigen leven. Ze herkennen deze zelfde waardigheid ook in anderen en leggen dan, de een na de ander, de gelofte af om het innerlijke licht van hun eigen leven en dat van anderen te laten schijnen en op deze manier licht te brengen in de maatschappij.

Het bekendste voorbeeld hiervan is een jong meisje, de dochter van de drakenkoning, dat plechtig belooft anderen te redden uit hun lijden door middel van de leerstellingen van de Lotus Soetra. Iedereen die haar daden, die volkomen in overeenstemming zijn met haar gelofte, ziet, prijst haar met een hart vol vreugde en verbazing. Middenin deze maalstroom van vreugde werden oneindig veel mensen zich bewust van de hoogste waarde en waardigheid die inherent is aan hun leven. Door haar gelofte trouw na te komen zette dit jonge meisje, dat volgens de gangbare opvattingen van die tijd gezien werd als een van de mensen voor wie de mogelijkheid tot verlichting allerm minst haalbaar was, een kettingreactie van vreugde in gang met het inspirerende bewijs van het beginsel dat alle levende wezens de weg van de Boeddha kunnen bereiken. Met dit in gedachten moedigde Nichiren vrouwelijke leerlingen, die worstelden met de problemen van het leven, aan om "in de voetsporen van de dochter van de drakenkoning te treden".¹¹

Het Japan van de 13e eeuw was een gebied dat werd geteisterd door natuurrampen en militaire conflicten. In zijn inspanningen om gewone mensen te redden uit hun lijden las Nichiren de gezaghebbers de les, waardoor hij herhaaldelijk een vervolging moest ondergaan. Zelfs in ballingschap ging hij door met het schrijven van brieven vol aanmoediging aan zijn volgelingen en hij koesterde hen die een grote afstand hadden afgelegd om hem te zien. Ook drong hij er bij zijn leerlingen op aan zijn brieven gezamenlijk te lezen en elkaar te steunen in hun strijd om allerlei beproevingen te doorstaan en te overwinnen.

Dit soort proactieve betrokkenheid, deze vreugde en onderlinge steun leven vandaag de dag door in de kleine discussiebijeenkomsten die sinds de oprichting van de Soka Gakkai in 1930 een traditie zijn. Deelnemers aan dergelijke bijeenkomsten gaan begrijpen dat ze niet alleen staan in hun problemen; ze kunnen moed putten uit het voorbeeld van hun medeleden die moedig proberen hun eigen problemen te overwinnen. En dan kan het voorbeeld van je eigen hernieuwde beslissing bij anderen het nog kleine sprankje moed weer sterk doen opleven.

Aanmoedigen en aangemoedigd worden (...). Het gaat over en weer – de gelofte van de een inspireert tot de gelofte van een ander, wekt daarmee de kracht van hoop op waardoor mensen in staat zijn om zich niet te laten verslaan, zelfs niet bij grote problemen. Dit werkt als een katalysator en het is de kern van de discussiebijeenkomst in de SGI.

Tegenwoordig worden onze discussiebijeenkomsten in landen over de hele wereld gehouden. Mensen uit alle lagen van de bevolking, ongeacht verschillen in leeftijd en sekse, sociale positie en omstandigheden, komen bij elkaar als inwoners van een gemeenschap om naar elkaars unieke persoonlijke levensverhaal te luisteren, en waar ze hun diepe gevoelens kunnen uiten. Samen hernieuwen de deelnemers hun beslissing en hun gevoel van betrokkenheid.

De discussiebijeenkomst staat centraal in de inspanningen van de SGI voor empowerment door, voor en van de mensen; ze is de belichaming van de betekenis van onze taak in de maatschappij. Daarmee streven we ernaar het besef van het belang en de onbegrensde mogelijkheden van het leven van iedere persoon nieuw leven in te blazen, een besef dat maar al te vaak is vervaagd in de steeds grotere en complexere dreigingen in onze wereld.

Dit is de bron van energie voor onze activiteiten voor vrede en ter ondersteuning van de VN, die de samenhang tussen geloofsbeoefening en sociale betrokkenheid vormgeven. Door deze tweevoudige inspanningen hernieuwen we voortdurend onze gelofte om ons geluk nooit te zoeken ten koste van anderen en om mensen die het zwaarst hebben geleden in staat te stellen hun recht op geluk te verwezenlijken, en op die manier een wereld tot stand te brengen waarin de menselijke waardigheid van alle mensen echt tot bloei kan komen.

De moed van toewijding

In onze activiteiten ter ondersteuning van de Verenigde Naties staat een kennisgerichte benadering centraal, met de nadruk op het voeren van een dialoog.

Op dit punt zou ik graag twee belangrijke functies van 'leren' onderzoeken. De eerste is mensen in staat te stellen om de impact van hun daden nauwkeurig vast te stellen en ze te leren om zelf een positieve verandering te bewerkstelligen in hun eigen leven en dat van de mensen om hen heen.

De oprichter en eerste president van de Soka Gakkai, Tsunesaburo Makiguchi (1871-1944), was een pionier van humanistische educatie. In zijn werk van 1930 *Soka kyoikugaku taikei* (Systeem van waardecreërende pedagogie) – een belangrijk werk voor het ontstaan van de SGI – beschrijft hij drie verschillende manieren van leven voor een mens: afhankelijk, onafhankelijk en bijdragend.

In een afhankelijke manier van leven is iemand doorgaans niet in staat zijn eigen potentieel te zien, laat hij elke reële kans op het transformeren van zijn huidige situatie voorbijgaan en past zich in plaats daarvan passief aan anderen en hun directe omgeving aan, of aan de grotere tendensen in de maatschappij. In een onafhankelijke manier van leven hebben mensen het verlangen om hun eigen weg vooruit te vinden, maar zijn ze geneigd weinig belangstelling te hebben voor degenen bij wie ze niet direct betrokken zijn. Ze nemen al snel aan dat, hoe moeilijk de omstandigheden van iemand anders ook mogen zijn, het aan die persoon zelf is om op eigen kracht een oplossing te vinden.

Makiguchi illustreerde de problematische aard van een dergelijke manier van leven altijd met het volgende voorbeeld. Veronderstel eens dat iemand een grote steen op een spoorrails heeft gelegd. Natuurlijk is dat een slechte daad. Maar als je, ook al weet je dat die steen daar ligt, die steen niet weghaalt, dan zal een trein ontsporen.

Anders gezegd, als je een gevaar ziet maar er niets aan doet omdat het niet direct op jouw leven van invloed is, zal dit nalatige gedrag het goede te doen een slecht gevolg hebben.

Iedereen heeft het over het verkeerde van een slechte daad, maar het is onbegrijpelijk dat niemand verantwoordelijk wordt gehouden voor het onterecht nalaten het goede te doen. En zo blijven fundamentele sociale misstanden onopgelost.¹²

Mochten we er al aan twijfelen of nalaten het goede te doen gelijk staat aan echt kwaad doen, dan is die twijfel snel weggenomen als we ons verbeelden dat we in de trein zitten die afrijdt op een ramp.

In de politiek, economie en andere gebieden van hedendaags denken zien we een stilzwijgende acceptatie van het opofferen van de belangen van bepaalde mensen in het najagen van het hoogste geluk voor het hoogste aantal mensen. De klimaatcrisis is een duidelijk voorbeeld van de valkuilen van deze manier van denken. De bereidheid om de opoffering van andere mensen te accepteren kan de fundamenteën van het overleven van de mensheid ondermijnen; zelfs al loopt iemand op dit moment geen gevaar, op de lange duur zal waarschijnlijk geen enkel deel van de aarde onaangetaast blijven.

De Amerikaanse politiek filosoof Martha C. Nussbaum heeft gewaarschuwd voor de gevaren van het najagen van kortstondige belangen en ze roept op tot inspanningen voor het kweken van een besef van wereldburgerschap.

Meer dan ooit tevoren zijn we allemaal afhankelijk van mensen die we nog nooit hebben gezien, en zij zijn afhankelijk van ons (...).

En ook staat niemand van ons buiten deze mondiale onderlinge afhankelijkheid.¹³

Het aanleren van verbeeldingskracht door onderwijs en kennis vergroot de solidariteit en actie voor het oplossen van wereldproblemen aan de basis.

Van zijn kant beweerde Makiguchi dat de manier van leven waarnaar we moeten streven een leven is waarin we een bijdrage leveren. "Echt geluk kan alleen maar worden gerealiseerd door als lid van de maatschappij in de vreugdes en het lijden van de massa te delen."¹⁴ Vandaag de dag moeten we een dergelijk besef uitbreiden tot het de hele wereld omvat: niets is zo cruciaal.

Het boeddhisme ziet de wereld als een netwerk van onderlinge relaties, waarin niets volledig los kan staan van iets anders. Van moment tot moment wordt de wereld vormgegeven door deze onderlinge verwantschap. Als we dit begrijpen en diep in ons leven het feit kunnen zien dat we binnen dit netwerk van onderlinge relaties leven – dat ons bestaan daardoor mogelijk is – zien we ook duidelijk dat er geen geluk bestaat dat wij alleen kennen, geen lijden dat alleen anderen treft.

In die zin worden wij zelf, op de plaats waar we ons nu bevinden, het beginpunt van een kettingreactie van positieve transformatie. We zijn in staat om niet alleen onze persoonlijke problemen op te lossen, maar ook om eraan bij te dragen dat onze directe omgeving en zelfs de maatschappij een betere richting opgaat.

Dit merkbare besef van onderlinge afhankelijkheid biedt een raamwerk of een reeks waarden voor het herzien van de relatie tussen onszelf en de ander, en tussen onszelf en de maatschappij in haar geheel. Dit is de benadering waartoe het boeddhisme ons aanspoort.

Hierin is educatie belangrijk, omdat we hierdoor in staat zijn om dit gebied van waarden in te vullen met de feitelijke ervaring van empathie, die we voelen als we in aanraking komen met de pijn van anderen. Ons waarnemingsvermogen wordt groter, wanneer we kennis verkrijgen over de achtergrond en de onderliggende oorzaken van vraagstukken als milieudegradatie of ongelijkheid tussen mensen, en dit zorgt dan weer voor het verduidelijken en versterken van het stelsel van ethische waarden die we gebruiken in ons streven naar de aanpak van deze vraagstukken.

De tweede functie van leren is de moed opbrengen om te volharden bij tegenslagen.

De problemen waarmee de mensheid wordt geconfronteerd, zoals armoede of natuurrampen, manifesteren zich op een unieke manier, afhankelijk van de locatie en de omstandigheden. En over klimaatverandering heb ik al gezegd dat de impact van

verschillende dreigende omstandigheden zodanig is, dat ze iedereen, overal en op ieder moment kunnen beïnvloeden. Daarom is het nodig dat er van dag tot dag, op elke plaats, inspanningen worden geleverd om de veerkracht te versterken – de capaciteit om crises of het escaleren daarvan te voorkomen en het vermogen om met wijsheid te handelen in een flexibele en energieke reactie op moeilijke situaties in de nasleep van een ramp.

Als onderwijskundige richtte Makiguchi zich op het vergroten van het vermogen van de leerlingen om het belang te begrijpen van gebeurtenissen in hun omgeving en daar proactief op te reageren, iets wat hij “de moed van toepassing”¹⁵ noemde. Voor hem is het authentieke doel van educatie het aankweken van de gewoonte om kansen te zien voor het toepassen van de kennis die je in je onderwijs hebt opgedaan, en dat met het grootste mogelijke resultaat te doen door het nemen van concrete actie.

Hiervoor is het, veel meer dan gewoonweg het juiste antwoord aan de leerlingen te geven, nodig om “kinderen te wijzen op die gebieden waar volop kansen liggen om het geleerde in praktijk te brengen, en hun aandacht hierop te richten”.¹⁶

Makiguchi benadrukte het belang van het opbrengen van de moed van toepassing – het vermogen om op eigen kracht problemen op te lossen – gebaseerd op het door studie verkregen inzicht in de aard van die problemen. Met een dergelijke moed kunnen we vermijden dat we door onze omstandigheden worden overheerst en in plaats daarvan die toekomst creëren die we wensen.

De precieze contouren van de duurzame wereldmaatschappij die de SDG's proberen te realiseren, zijn bijvoorbeeld niet vanaf het eerste begin duidelijk vastgesteld of bekend. Net zoals diverse crises en dreigingen zich onder verschillende omstandigheden verschillend manifesteren, bestaat er geen universeel toepasbare formule voor duurzaamheid. Zelfs als het nastreven van duurzaamheid door inspanningen voor het integreren van de economische, sociale en milieuaspecten positieve resultaten oplevert, mag geen enkel resultaat als definitief worden gezien.

In de afgelopen jaren was er steeds meer aandacht voor de waarde van veerkracht als de mogelijkheid om een antwoord te bieden op een eeuwig veranderende realiteit. Andrew Zolli en Ann Marie Healy zeiden het zo: “Het doel hoort een gezonde dynamiek te zijn, geen in barnsteen gegoten stagnatie.”¹⁷ Dit is een benadering die diepe weerklank vindt in de boeddhistische wereldvisie van de realiteit als een netwerk van onderlinge relaties.

De duidelijke contouren van een duurzame wereldmaatschappij worden zichtbaar als ieder van ons de inventaris opmaakt van die dingen die voor ons gevoel van onvervangbare waarde zijn en als we verstandig handelen om ze te beschermen en door te geven voor de toekomst. Hierin ligt de betekenis van de inspanning om waarde te creëren op de plaats waar we nu zijn, met woorden en daden die alleen van ons kunnen uitgaan.

Makiguchi's gebruik van ‘de moed van toepassing’, tegenover een meer formalistische uitdrukking als ‘de actie van toepassing’, geeft uitdrukking aan zijn geloof in de inherente capaciteit van de mens om zich niet te laten verslaan door tegenslagen, en aan zijn overtuiging van de grenzeloze waarde van ieder individu.

In dit opzicht hebben de woorden van een zeventienjarige jonge vrouw uit Zimbabwe, die ze verleden jaar februari op een forum georganiseerd door VN Vrouwen op het VN Hoofdbureau uitsprak, een krachtige weerklank gevonden:

Wij zijn 860 miljoen jonge vrouwen en meisjes die in ontwikkelingslanden wonen. We zijn meer dan alleen een statistisch gegeven. We zijn 860 miljoen dromen, 860 miljoen stemmen en we bezitten de kracht om het verschil te maken!¹⁸

Wanneer we worden geconfronteerd met nog afschrikwekkender dreigingen en crises, gaan we makkelijk het belang van het leven van mensen als afzonderlijke individuen en hun echt onbegrensde potentieel uit het oog verliezen. De enorme omvang van de problemen kan het unieke verhaal van elk individueel leven doen verdwijnen, hun dromen, hun onuitgesproken gevoelens en hun vermogen om in hun actuele omstandigheden een proces van transformatie op gang te brengen. Met haar educatieve activiteiten heeft de SGI naar een manier gezocht om het besef van de rijke mogelijkheden van ieder individu aan te wakkeren, waaronder de capaciteit om effectief te reageren op de realiteit van de wereld om ons heen.

En, te beginnen met de tentoonstelling 'Kernwapens – bedreiging voor onze wereld' die in 1982 op het VN Hoofdbureau in New York is gelanceerd, hebben we vooral onderwijs over wereldburgerschap centraal geplaatst in onze basisactiviteiten voor het oplossen van mondiale vraagstukken.

Door middel van onderwijs over wereldburgerschap, dat de twee functies van educatie omvat die ik heb besproken, hebben we eraan gewerkt om de volgende met elkaar verweven processen aan te moedigen:

- het leren over en begrijpen van de vraagstukken van de maatschappij waarin men leeft en de problemen waarmee de wereld in haar geheel te kampen heeft;
- ons te oriënteren op het stelsel van waarden dat door dit leren is ontwikkeld om deel te kunnen nemen aan een dagelijks proces van reflectie over onze manier van leven;
- zelf baas te worden over de onbegrensde mogelijkheden in ons eigen leven; en
- een transformerend leiderschap te voeren voor een nieuw tijdperk, door het nemen van concrete actie in onze leefgemeenschap.

Gesterkt door het feit dat de nieuwe SDG's expliciet verwijzen naar het belang van educatie voor wereldburgerschap, gaan we onze activiteiten verder opvoeren, met deze vier processen als centraal aandachtspunt.

Dialogo als een weg naar empathie

Naast deze op leren gebaseerde benadering hebben we het belang benadrukt van de dialoog als basis voor onze activiteiten. Het is mijn persoonlijke overtuiging dat een dialoog van essentieel belang is als we aan een wereld willen bouwen waarin niemand aan zijn lot wordt overgelaten.

Om de problemen van de mensheid succesvol aan te pakken, is het uiterst belangrijk dat we dergelijke vraagstukken voortdurend opnieuw onder de loep nemen en ons richten op de vraag wat we moeten beschermen, wie dat gaat doen, en hoe. We moeten uitgaan van het perspectief van de zwaarst getroffen en met hen samenwerken om wegen te vinden voor een oplossing. De dialoog biedt hiervoor het raamwerk.

Tegen de achtergrond van een reeks natuurrampen en extreme weersomstandigheden is op de Third UN World Conference on Disaster Risk Reduction (DRR) verleden jaar in maart gehouden in Sendai, Japan, het Sendai Framework for Disaster Risk Reduction aangenomen; hierin zijn gezamenlijke doelen vastgesteld, zoals het tot ongeveer 2030 sterk verminderen van het aantal mensen dat door rampen wordt getroffen.

Ik was getroffen door de aandacht die het principe 'Bouw-opnieuw-beter' kreeg. Hierin wordt verwezen naar het idee dat er bij herstelwerkzaamheden rekening moet worden gehouden met en gestreefd moet worden naar het verlichten van de specifieke problemen

waarmee de gemeenschap voor de ramp al te kampen had. Zelfs als bijvoorbeeld de aardbevingsbestendigheid van de huizen van bejaarden die zelfstandig wonen wordt verbeterd als onderdeel van DRR-activiteiten, zouden er nog een hele reeks problemen onopgelost kunnen blijven, zoals het dagelijkse probleem om gebruik te kunnen maken van medische voorzieningen of naar een winkel te kunnen gaan.

Met inspanningen om beter te herbouwen probeert men in het wederopbouwproces kritieke zaken aan te pakken die al voor de ramp bestonden.

Dit doet me weer denken aan de volgende boeddhistische parabel: Op een dag zag een man een schitterend huis met drie verdiepingen van een rijk iemand, en hij besloot dat hij ook zo'n huis moest hebben. Weer thuis gaf hij onmiddellijk een timmerman de opdracht om een dergelijk huis te bouwen, en de timmerman begon met de fundering en daarna met de eerste en de tweede verdieping. De man kon dit niet begrijpen en zette de timmerman onder druk met de woorden: "Ik heb de eerste en de tweede verdieping niet nodig." Daarop antwoordde de timmerman geërgerd: "Ik ben bang dat dit onmogelijk is. Hoe denkt u dat ik de tweede verdieping kan bouwen zonder de eerste, of de derde zonder de tweede?"

In diezelfde trant moeten antwoorden op humanitaire crises zich centraal richten op de waardigheid van ieder individu. Herstelinspanningen moeten niet beperkt blijven tot een fysieke wederopbouw, maar nauwkeurig aandacht schenken aan de fundamentele kwesties hoe het leven voor individuele leden van de gemeenschap te verbeteren en hoe de banden van onderlinge communicatie tussen bewoners te versterken en te ondersteunen. Als dat niet gebeurt, zullen ze geen optimaal resultaat opleveren.

Hiertoe is het belangrijk te luisteren naar de mening van de mensen die het zwaarst zijn getroffen en met hen een dialoog te voeren voor een gezamenlijke oplossing. De ironie van humanitaire crises is dat hoe groter de ernst van de benarde toestand van mensen is, des te moeilijker het voor hen is hun stem te laten horen. Door een dialoog worden we direct geconfronteerd met hun ervaringen en kunnen we alle elementen aan het licht brengen die nodig zijn om zeker te stellen dat bij de herstelinspanningen niemand vergeten wordt. En het allerbelangrijkste is wel dat mensen die het grootste lijden hebben doorgemaakt uiterst waardevolle lessen en vaardigheden met ons kunnen delen.

Het Sendai Framework zet het delen van kennis en ervaringen bij een van de rollen die burgers en organisaties in de burgermaatschappij kunnen vervullen, als een aspect van hun actieve betrokkenheid. In deze context zijn de ervaringen van mensen in getroffen gebieden van cruciaal belang.

Dit was te zien na de aardbevings- en tsunamiramp die op 11 maart 2011 het noordoosten van Japan trof. Veel mensen die zelf door die ramp waren getroffen konden andere slachtoffers aanmoedigen en steunen en werden zo effectieve instrumenten voor het herstel. Door de voortdurende steun van de SGI bij herstelinspanningen, waren we in de gelegenheid om grondig te leren van deze waardevolle ervaringen en ook hebben we op opeenvolgende internationale conferenties het cruciale belang benadrukt van de mening en de capaciteiten van slachtoffers van rampen voor het herstelproces.

Dat geldt ook voor inspanningen voor het bereiken van de SDG's. Regeringen, internationale organisaties en ngo's moeten luisteren naar de mening van mensen in moeilijke omstandigheden om te kunnen bepalen wat voor stappen ze moeten nemen en hoe ze het succes daarvan kunnen verzekeren.

In een beschouwing van een wereld die vol problemen en conflicten is, waar goed nieuws schaars is, heeft Amina J. Mohammed, die werkte als de UN Secretary-General's Special Adviser on Post-2015 Development Planning, benadrukt dat de sleutel tot het versterken van

de eenheid in de internationale gemeenschap het “weer vinden van een plaats voor onze menselijkheid (...) het regenereren van de waarden die we naar mijn mening onderweg zijn kwijtgeraakt”, is.¹⁹ De dialoog is zeker iets waartoe ieder van ons, overal en op elk moment, het initiatief kan nemen in het hervinden van onze collectieve menselijkheid.

In tijden van verhoogde spanningen en conflicten, is er nog een andere rol die de dialoog kan spelen: hij kan de aanzet geven tot het hernieuwen van de connecties tussen jezelf en anderen, en jezelf en de wereld. Op die manier kan een dialoog dienen als de bron van creatieve energie voor het transformeren van het tijdperk.

Als een gevolg van globalisering – een van de bepalende tendensen van de 21e eeuw – woont een ongekend groot aantal mensen nu buiten hun geboorteland, voor tijdelijk werk of opleidingsmogelijkheden, of heeft gekozen om zich op een andere plaats te vestigen. Veel landen zien een toestroom van mensen met diverse culturele achtergronden, met nieuwe kansen voor interactie en uitwisseling. Maar tegelijkertijd zijn er steeds meer incidenten die het gevolg zijn van racisme en vreemdelingenhaat.

In mijn vredesvoorstel van verleden jaar heb ik gewaarschuwd voor het gevaar van haatspraak met de opmerking dat het, tegen wie dit ook gericht is, een schending van de mensenrechten is die we niet kunnen negeren. Het is belangrijk dat we dit in de hele internationale gemeenschap erkennen. Om gemeenschappen op te bouwen die bestand zijn tegen vreemdelingenhaat en het aanzetten tot haat, moeten mensen in contact worden gebracht met en herinnerd worden aan verschillende visies. Een dialoog van persoon tot persoon kan hierin een cruciale rol spelen.

De boeddhistische leerstelling van de ‘vier visies op het Damarbomenbosje’ beschrijft de manier waarop verschillen in de mentale of geestelijke toestand van mensen ervoor kunnen zorgen dat ze hetzelfde ding op een volledig verschillende manier zien. Bij het zien van dezelfde rivier kunnen verschillende mensen bijvoorbeeld ontroerd raken door de schoonheid van het zuivere water, zich afvragen wat voor vis erin wordt gevonden, of zich zorgen maken over een eventuele overstroming. Bijzonder betekenisvol is dat dit niet eenvoudigweg verschillen in subjectieve waarneming zijn; ze kunnen ook de aanleiding vormen voor acties die dat landschap echt kunnen veranderen.

Een voorbeeld hiervan vinden we in het levensverhaal van mijn dierbare vriendin, wijlen dr. Wangari Maathai (1940-2011).

De mensen in het dorp in Kenia waar ze is geboren, hadden eerbied voor vijgenbomen en droegen daarmee bij aan de bescherming van de plaatselijke ecologie. Toen ze in Kenia terugkeerde na het voltooien van haar studie in de Verenigde Staten, wachtte haar een schokkende aanblik. Een vijgenboom waar ze al vanaf haar kindertijd dol op was, was door de nieuwe eigenaar van het land omgehakt om plaats te maken voor de verbouw van thee. Daarmee was niet alleen het landschap veranderd, maar omdat dit patroon ook elders werd herhaald,

‘Vier visies op het Damarbomenbosje’

Het Damarbomenbosje verwijst naar een bosje damarbomen in het noordelijk gedeelte van Kushinagara, India, waar Shakyamuni stierf. Men zegt dat verschillende mensen hetzelfde bomenbosje op een verschillende manier zien, afhankelijk van hun levensstaat, en hun verschillende waarnemingen worden beschreven met de namen van de vier soorten landen uit de leer van de T’ien-t’ai School van het boeddhisme. Sommigen beschouwen het Damarbomenbosje als het Land van wijzen en gewone stervelingen, voor anderen is het het Land van transitie, terwijl weer anderen het zien als het Land van feitelijke beloning of het Land van Eeuwig Sereen licht.

kwamen er steeds vaker landverschuivingen voor en was er een steeds grotere schaarste aan drinkwaterbronnen.²⁰

Dit is een schrijnend voorbeeld van hoe iets dat voor één persoon van onschatbare waarde was, voor iemand anders alleen maar een belemmering leek te zijn. De problemen die uit dergelijke verschillen in opvatting voortkomen, blijven niet beperkt tot relaties tussen individuen, maar hebben ook invloed op relaties tussen groepen met verschillende culturele of etnische achtergronden. De dingen die niet op ons geweten drukken, houden op te bestaan in onze versie van de wereld.

Terwijl we als mens bedreven kunnen zijn in het begrijpen van de gevoelens van mensen met wie wij een hechte band hebben, kunnen geografische en culturele afstanden een psychologische afstandelijkheid tot gevolg hebben. Steeds sneller verlopende processen van globalisering lijken dit te verergeren, met moderne communicatiemiddelen die soms de neiging tot stereotypering en haat vergroten. Als gevolg daarvan gaan mensen ten slotte interactie vermijden met mensen die anders zijn, onder wie mensen uit dezelfde leefgemeenschap, en gaan ze hen zien door een bril van discriminerende vooroordelen. In de maatschappij in haar geheel zien we een afname in ons vermogen om anderen te waarderen, als de mensen die ze zijn en om wat ze zijn. Ik geloof dat de zekerste manier om dit te veranderen ligt in het zorgvuldig aandacht geven aan de verhalen van elkaars leven in een dialoog van een op een.

Verleden jaar heeft de UNHCR voor de Wereldvluchtelingendag een campagne gelanceerd voor openbaar onderwijs waarin de levensverhalen worden gepresenteerd van mensen die vluchteling zijn geworden, en er bij de lezers op aangedrongen om deze verhalen te delen met hun vrienden en kennissen. Ze worden allemaal voorgesteld met een naam en makkelijk te herkennen attributen die geen relatie hebben met een bepaalde nationaliteit – ‘Tuinman. Moeder. Natuurlijkhebbber.’ ‘Student. Broer. Dichter.’²¹ – en ze beschrijven hun verhalen en gevoelens over hun huidige situatie. Door op zo’n reële en vertrouwelijke manier de ervaring en het levensverhaal te leren kennen van een individu, kunnen mensen verder kijken dan de gezichtsloze classificatie van ‘vluchtelingen’.

Toen ik professor Ved Nanda van de Universiteit van Denver in de Verenigde Staten ontmoette, vertelde hij me zijn ervaring op twaalfjarige leeftijd; hij was toen gedwongen zijn huis te verlaten als gevolg van de deling van India in 1947, en was dagenlang met zijn moeder aan het lopen op zoek naar een veilige plek. Hij ging internationaal recht studeren en werd een vooraanstaand deskundige op het gebied van de mensenrechten en vluchtelingenvraagstukken. Zo schreef hij later:

Er bestaat geen enkele twijfel over het feit dat de ervaringen uit de eerste jaren van mijn kindertijd een diepe en blijvende invloed op mijn leven hebben gehad. Tot op de laatste dag van mijn leven zal ik me het verdriet herinneren dat ik voelde, toen ik uit mijn thuisland verdreven werd.²²

Zoals de inspanningen van de UNHCR om het menselijke gezicht van vluchtelingen te laten zien suggereren, kan ons besef dat mensen tot verschillende religies of etnische groepen behoren worden veranderd door een direct contact en gesprekken met zelfs maar een lid van die groep. Een dergelijke ontmoeting kan een volkomen nieuw en ander ‘landschap’ laten zien. Door deel te nemen aan een open en vrije dialoog kunnen we dingen zien die aan het zicht onttrokken waren, en dan begint de wereld een warmere, menselijker gloed te krijgen.

In september 1974, midden in de verhoogde spanningen van de Koude Oorlog, besloot ik de stemmen van kritiek en oppositie te negeren die opgingen tegen mijn eerste bezoek aan de Sovjet-Unie. Mijn motivatie hiervoor was: we hoeven niet zo zeer bang te zijn voor de Sovjet-Unie als bang te zijn voor ons gebrek aan kennis over de Sovjet-Unie.

Conflict en spanning maken op zich een dialoog niet onmogelijk; wat de muren tussen ons opwerpt, is onze bereidheid om niets te willen weten over anderen en dat zo te houden. Daarom is het zo belangrijk die ene persoon te zijn die de dialoog begint. Alles begint daarmee.

Op het welkomstdiner op de avond van mijn aankomst in Moskou uitte ik mijn gevoelens als volgt:

Mensen voelen menselijke warmte, de warmte van het hart, in het licht dat door de ramen schijnt in de prachtige Siberische winter. Op deze manier beloven we het licht van het menselijke hart te koesteren, ongeacht de verschillen in onze sociale stelsels.

Een zelfde gevoel was enkele decennia later de aanleiding voor mijn bezoek aan Cuba in juni 1996. Dat was net vier maanden nadat twee Amerikaanse burgervliegtuigen waren neergeschoten door de Cubaanse luchtmacht, maar ik was ervan overtuigd dat een gezamenlijke wens voor vrede de kracht heeft om ook de allergrootste hindernissen te overwinnen. En zo ging ik vastbesloten een ongedwongen uitwisseling van ideeën aan met de toenmalige president Fidel Castro.

Toen ik een herdenkingsrede uitsprak aan de Universiteit van Havana, benadrukte ik dat educatie onze hoopvolle brug naar de toekomst is. Daarop zijn er educatieve en culturele uitwisselingen geweest tot op de dag van vandaag. En daarom was ik echt blij toen verleden jaar juli de Verenigde Staten en Cuba hun diplomatieke banden herstelden na een hiaat van vierenvijftig jaar.

Al zijn diplomatieke banden natuurlijk belangrijk, nog belangrijker zijn de dialoog en uitwisselingen aan de basis, het actief omarmen van de realiteit en de rijkdom van het leven van een ander. Dit wordt maar al te vaak belemmerd door stereotype benaderingen van andere volken en religies.

Ik ben ervan overtuigd dat wanneer wij, als individuen, vriendschap en empathie gebruiken om de wereldkaart in ons hart te herzien, de wereld om ons heen ook zal gaan veranderen.

Mijn leermeester Josei Toda (1900-58), de tweede president van de Soka Gakkai, waarschuwde regelmatig voor het gevaar toe te laten dat een zienswijze op grond van nationale verwantschap of de relatie met andere groeperingen bepaalt hoe we op problemen reageren. Hij merkte op dat, ook al proberen individuen van verschillende nationaliteiten op een geciviliseerde manier naast elkaar te leven, relaties tussen landen gekenmerkt worden door “de constante uitoefening van macht onder een vernisje van cultuur”.²³

Hij betreurde het feit dat ideologische verschillen aanleiding geven tot politieke en economische conflicten; hij sprak ook zijn zorg uit over het feit dat de logica van collectieve identiteit ons blind maakt voor onze gemeenschappelijke menselijkheid. Verder riep hij op tot een breed gedragen solidariteit onder de mensheid die een zijn in een gedeeld verlangen naar vrede, een ‘mondiaal nationalisme’, op basis van de wens dat “het woord ‘ellende’ niet langer wordt gebruikt om de wereld of welk land of individu ook te beschrijven”.

In 1996 heb ik het Toda Instituut voor Wereldvrede en Beleidsonderzoek opgericht om op die manier de erfenis van mijn leermeester te laten voortleven. In februari zal het Instituut in Tokio een conferentie organiseren over de mogelijkheden van wereldreligies een bijdrage te

leveren aan het creëren van vrede. Door onderzoekers en filosofen met een christelijke, joodse, islamitische en boeddhistische achtergrond bij elkaar te brengen gaat de conferentie zich richten op het vermogen van religies om de positieve aspecten van menselijkheid naar boven te halen. Deelnemers gaan op zoek naar manieren om de wereld van de 21e eeuw af te keren van geweld en haat, en in plaats daarvan een nieuwe stroming van vrede en menselijke waarden op te wekken.

Jacques Maritain (1882-1973), de Franse filosoof die meewerkte aan het opstellen van de Universele Verklaring van de Mensenrechten, heeft eens een oproep gedaan voor een “geologie van het geweten”²⁴ die diep naar de onmisbare gemeenschappelijke kenmerken van menselijke actie zou graven, boven ideologische en filosofische verschillen uit. Door haar activiteiten met het thema ‘Dialogo van beschavingen voor wereldburgerschap’ is het Toda Instituut, dat op 11 februari twintig jaar bestaat, actief betrokken bij deze uitdaging.

De kracht om mensen op het diepste niveau te raken is niet te vinden in formulaire beweringen of dogma’s, maar in woorden die voortkomen uit iemands ervaring en die het gewicht hebben van een doorleefde realiteit. Uitwisselingen die zo plaatsvinden kunnen de rijke aderen van onze gemeenschappelijke menselijkheid aanboren, en schitterende spirituele rijkdommen aan de oppervlakte terugbrengen en dan licht gaan brengen in de menselijke maatschappij. Dit is de overtuiging die me door de jaren heen steun heeft gegeven bij het voeren van dialogen met mensen met verschillende culturele, etnische en religieuze achtergronden.

Het is inderdaad in de ontmoeting tussen mensen met een verschillende levensweg dat onze ogen worden geopend voor zienswijzen die anders niet zichtbaar zouden zijn geweest. In de weerklank van de ontmoeting tussen mensen in hun volle menselijkheid ontstaan de melodieën van een nieuwe creatieve energie.

Dit is de ware betekenis van een dialoog: deze kan dienen als een schatkamer van mogelijkheden, een motor voor het creëren van geschiedenis.

Samen tijd en plaats delen voor een dialoog (...). De vriendschap en het vertrouwen die door het toegewijd nastreven van dit proces worden gevoed, kunnen de basis vormen voor een solidariteit onder gewone burgers die samenwerken in het oplossen van mondiale vraagstukken en in het creëren van een vreedzame wereld.

Voor een humanere wereld

Vervolgens zou ik op drie gebieden ideeën willen aandragen die vragen om een directe en gecoördineerde actie van regeringen en de burgermaatschappij:

- humanitaire hulp en de bescherming van de mensenrechten;
- ecologische integriteit en het beperken van het gevaar van rampen; en
- ontwapening en het verbod op kernwapens.

Deze voorstellen zijn gericht op het ideaal van een wereld waarin niemand aan zijn of haar lot wordt overgelaten, wat in de SDG’s is opgenomen.

De eerste van deze twee belangrijke gebieden betreft humanitaire hulp en het beschermen en bevorderen van de mensenrechten. Ik zou in het bijzonder twee concrete voorstellen willen doen voor de World Humanitarian Summit, die in mei dit jaar in Istanbul zal plaatsvinden.

In de eerste plaats roep ik alle deelnemers aan deze topontmoeting op om het beginsel te herbevestigen dat ons antwoord op de verslechterende vluchtelingencrisis allereerst gebaseerd moet zijn op de internationale wet van de mensenrechten, en ik dring er bij hen op aan zich er duidelijk voor uit te spreken dat het beschermen van het leven en de rechten van vluchtelingenkinderen voorrang krijgt.

Het aantal ontheemden die een toevlucht zoeken in vreemde landen is zo hoog als vlak na de Tweede Wereldoorlog. In de gastlanden ontstaat steeds meer zorg over de verspreiding van maatschappelijke instabiliteit, de groei van regeringsuitgaven voor humanitaire hulp en de mogelijkheid van infiltratie door terroristen onder het mom van asielzoekers. Terwijl elk land in dit opzicht misschien maatregelen moet nemen, moet ieder antwoord op de vluchtelingencrisis gebaseerd zijn op de toewijding aan het beschermen van het leven en de waardigheid van mensen, wat de kern van de internationale wet van de mensenrechten vormt.

Op een manier die overeenkomsten vertoont met de situatie van mensen die hun huis zijn kwijt geraakt bij een natuurramp en gedwongen zijn in een tijdelijk onderkomen te wonen, gooien conflicten en oorlog in een enkel ogenblik het leven ondersteboven van talloze mensen en ontnemen ze alle hoop. Meer dan wat ook moeten we eraan denken dat de grootste slachtoffers van gewapende conflicten de kinderen zijn, die meer dan de helft van alle vluchtelingen uitmaken.

Verleden jaar bestond Resolutie 1612 tien jaar, de maatregel van de UN Veiligheidsraad voor het beschermen van kinderen die door gewapende conflicten zijn getroffen. Naast het veiligstellen van kinderen tegen blootstelling aan geweld of uitbuiting in een gewapend conflict, is er dringend behoefte aan het geven van bescherming aan kinderen die de verwoestingen van een oorlog zijn ontvlucht.

In de SDG's staan kinderen bovenaan de lijst van personen die kwetsbaar zijn en het zwaarst getroffen zullen worden in diverse bedreigende situaties. Uitvoerend directeur van UNICEF Anthony Lake heeft gezegd: "Elk kind heeft recht op de rustige zegen van een normale kindertijd."²⁵ Het beschermen van het recht van kinderen op het genieten van deze zegen zou de hoeksteen moeten zijn van internationale steun voor ontheemden.

We kunnen pas zeggen dat humanitaire noodsituaties zijn opgelost, als de kinderen op wier leven dit een impact heeft gehad na die bittere ervaringen verder kunnen gaan met hoop in hun hart. Voor mensen die gedwongen waren hun huis te ontvluchten en die bezig zijn hun leven in een nieuw land weer op te bouwen, is het zien van lachende, hoopvolle kinderen een bron van inspiratie en kracht.

Mijn tweede oproep aan de World Humanitarian Summit is te komen tot een overeenkomst voor het versterken van VN-programma's ter ondersteuning van gastlanden die in het Midden-Oosten vluchtelingen opnemen, en de prioriteit te geven aan een soortgelijke aanpak in andere gebieden in Azië en Afrika.

VN-statistieken laten zien dat bijna negen van de tien vluchtelingen een veilige plaats hebben gezocht in gebieden en landen die als minder economisch ontwikkeld worden beschouwd.²⁶ Het overweldigende aantal ontheemden heeft deze al kwetsbare gastlanden onder grote druk gezet, zodat die nu moeite hebben om schoon water en andere openbare diensten voor iedereen toegankelijk te maken. Veel van hen kunnen zonder internationale samenwerking geen steun blijven geven aan vluchtelingen.

De preambule van de Convention Relating to the Status of Refugees verwijst naar het feit dat het verlenen van asiel "uitermate zware lasten" kan leggen op bepaalde landen, en stelt dat er geen bevredigende oplossing kan worden gevonden. Ik denk dat het van groot belang is

voor de wereldmaatschappij om de geest van internationale samenwerking in gedachten te houden waarvan dit Verdrag doordrongen is, als het gaat om te voorzien in de behoeftes van vluchtelingen en ontheemden in eigen land.

In mijn vredesvoorstel van verleden jaar heb ik een oproep gedaan voor het ontwikkelen van regionale, gezamenlijke empowermentprogramma's, waarin educatieve projecten en projecten die hulp bieden bij het zoeken naar werk zowel de vluchteling als de plaatselijke bevolking zouden betrekken, vooral jongeren en vrouwen in ontvangende landen.

Op het moment wordt een VN-initiatief dat hulpoperaties voor vluchtelingen combineert met steun aan ontvangende gemeenschappen toegepast in vijf landen in het Midden-Oosten. Deze nieuwe hulpconstructie, het Regional Refugee and Resilience Plan (3RP), is ontworpen om directe steun te kunnen geven aan Syrische vluchtelingen en ook aan de bevolking van gastlanden, door het verbeteren van de kwaliteit van leven en werkgelegenheidsmogelijkheden, en doet dat door het verbeteren van de plaatselijke sociale infrastructuur. Met als doel een raamwerk van internationale samenwerking op te zetten om te helpen de regio te stabiliseren en de lasten te verlichten die door Turkije en Libanon worden gedragen; deze landen hebben ieder meer dan een miljoen vluchtelingen opgenomen en ook het naburige Jordanië, Irak en Egypte, waar een groot aantal Syriërs naartoe is gevlucht, staan onder druk. Tot op vandaag heeft het 3RP bijgedragen aan het verbeteren van de voorraad voedsel en schoon drinkwater en ook van de gezondheidszorg en op andere gebieden. Een basisbeleid en concrete doelen voor de toekomst van deze initiatieven zijn verleden jaar in december aangekondigd.

Ik wil de deelnemers aan de World Humanitarian Summit aanmoedigen het 3RP te bespreken en te overwegen om met elkaar de beste toepassingen en problemen te delen, en hun betrokkenheid uit te spreken voor een solidair samenwerken om de voortgang van dergelijke activiteiten mogelijk te maken, waaronder samenwerking in de financiering. Ik wil er ook bij de Japanse regering op aandringen haar eigen ervaring te gebruiken voor het geven van humanitaire hulp aan Syrië en de regio, en de hulp aan vluchtelingen uit te breiden, met speciale aandacht voor het veiligstellen van een betere toekomst voor vluchtelingenkinderen.

In Turkije, Libanon en elders is het voor kinderen mogelijk geworden om naar plaatselijke openbare scholen of tijdelijke onderwijscentra te gaan, maar meer dan de helft van de ontheemde Syrische kinderen kan nog niet naar school gaan. De VN heeft plannen opgesteld voor het uitbreiden van onderwijsmogelijkheden voor vluchtelingenkinderen. De Europese Unie werkt samen met UNICEF om onderwijs voor ontheemde kinderen in Syrië en omliggende landen te ondersteunen; het is mijn vurige hoop dat de Japanse regering ook een substantiële rol zal spelen op dit gebied.

In een partnerschap met de UNHCR hebben verscheidene Japanse universiteiten een Refugee Higher Education Program opgesteld dat aan vluchtelingen een academische opleiding aanbiedt. Een breed scala aan soortgelijke onderwijsmogelijkheden zou voor de jongere generatie beschikbaar moeten zijn.

Het is belangrijk voor de burgermaatschappij om samen te werken in de aanpak van humanitaire toestanden als de vluchtelingencrisis. Voor hetzelfde doel van het creëren van een wereld waar de waardigheid van alle mensen wordt gerespecteerd, zal de SGI haar inspanningen voor het bevorderen van mensenrechteneducatie verdubbelen.

Dit jaar is het vijf jaar geleden dat de UN Declaration on Human Rights Education and Training is aangenomen, waarbij de VN-lidstaten voor de eerste keer overeenstemming bereikten over internationale normen voor mensenrechteneducatie.

Gezien de mondiale toename van incidenten van rassendiscriminatie en vreemdelingenhaat, en in het bijzonder vooroordelen en haat jegens vluchtelingen, ontheemden en migranten, zijn naar mijn mening de volgende twee aspecten in de Declaration bijzonder treffend:

- het bevorderen van de ontwikkeling van het individu als verantwoordelijk lid van een vrije, vreedzame, pluralistische en veelomvattende maatschappij;
- bijdragen aan het voorkomen van schendingen en misbruik van de mensenrechten en het bestrijden en uitroeien van alle vormen van discriminatie, racisme, indelen in stereotypen en aanzetten tot haat, en het kwaadaardige gedrag en de vooroordelen die daaraan ten grondslag liggen.²⁷

Het punt is hier dat het niet genoeg is om je gewoon te onthouden van discriminerend gedrag. Het is eerder belangrijk een ethos in het leven te roepen, waarin alle vormen van schending van mensenrechten die geworteld zijn in vooroordelen en haat duidelijk worden verworpen, oftewel eraan bij te dragen dat een universele cultuur van mensenrechten wortelt en zo authentieke veelomvattende gemeenschappen opbouwt.

Al eerder heb ik verwezen naar de waarschuwing van de eerste president van de Soka Gakkai, Makiguchi, dat nalaten het goede te doen gelijk staat aan het begaan van het kwade. Wat betreft de onderneming van het bouwen aan een universele cultuur van mensenrechten, iets waarin het gedrag en de daden van ieder individu een sleutelrol vervullen, moeten we ons opnieuw bewust worden van de ernst van nalaten het goede te doen.

De Verklaring beperkt zich niet tot het vergaren van kennis over de mensenrechten of het verdiepen van begrip, maar houdt expliciet de ontwikkeling in van houding en gedrag. Verder geeft ze een definitie van mensenrechteneducatie en -training als een “levenslang proces dat voor alle leeftijden van belang is”.²⁸ Dit wijst op de elementen die onmisbaar zijn in het doen ontstaan van een rijke, bloeiende cultuur van mensenrechten.

Als een organisatie van de burgermaatschappij heeft de SGI deze belangrijke VN-Verklaring vanaf de ontwerpfasen gesteund. Sinds ze in december 2011 is aangenomen door de Algemene Vergadering, hebben we haar doelen gesteund door het houden van tentoonstellingen om mensen hiervan meer bewust te maken, en met de gezamenlijk geproduceerde documentaire *A Path to Dignity: The Power of Human Rights Education*.

In 2013 hebben Amnesty International, Human Rights Education Associates en de SGI Human Rights Education 2020 (HRE 2020) opgezet, een coalitie van de wereldburgermaatschappij voor mensenrechteneducatie. Om de Verklaring en het World Programme for Human Rights Education te ondersteunen en te bevorderen heeft HRE 2020 het Human Rights Education Indicator Framework gepubliceerd, een hulpmiddel bedoeld voor gebruik als handboek voor het verhogen van de kwaliteit van mensenrechteneducatie en training in verschillende nationale kaders.

Ter gelegenheid van het feit dat de Verklaring vijf jaar geleden werd aangenomen zijn de SGI en andere organisaties die samenwerken in HRE 2020 bezig met het versneld voorbereiden van een nieuwe mensenrechtententoonstelling, waarin de betreffende thema's van de nieuwe SDG's vanuit het perspectief van de mensenrechten zullen worden onderzocht. Ik hoop dat deze nieuwe tentoonstelling aanleiding zal zijn voor een nieuwe betrokkenheid bij het soort actie dat een wereld zal doen ontstaan, waarin de waardigheid van alle mensen wordt gerespecteerd.

Ecologische integriteit en het beperken van het risico op rampen

Vervolgens zou ik wat gedachten willen wijden aan huidige milieuvraagstukken en het beperken van het risico op rampen.

Het eerste thema waarop ik me wil richten is het terugbrengen van de uitstoot van broeikasgassen die voor de opwarming van de aarde zorgen. De 21e zitting van de Conference of the Parties (COP21) voor het United Nations Framework Convention on Climate Change (UNFCCC) die van 30 november tot 11 december verleden jaar is gehouden, heeft het Verdrag van Parijs aangenomen als het nieuwe internationale raamwerk voor inspanningen om de opwarming van de aarde aan te pakken.

Het aannemen van het Verdrag van Parijs is baanbrekend, doordat 195 landen samenkwamen om zich te vast te leggen op het nemen van actie in een gezamenlijk kader. Dat deden ze tegen de achtergrond van de groeiende bezorgdheid dat de mensheid er ernstige gevolgen van zal ondervinden als de gemiddelde temperatuurstijging van de aarde niet beperkt blijft tot maximaal 2°C vergeleken met pre-industriële niveaus. Elke regering heeft een doel gesteld en al zijn die niet wettelijk bindend, toch zijn ze tot overeenstemming gekomen om beleidsmaatregelen toe te passen om ze te bereiken.

Aangezien het bestrijden van de opwarming van de aarde een uitdagend probleem is, moet de bijna universele deelname van de wereldregeringen worden gezien als de grote kracht van het Verdrag van Parijs, en dit zou aanleiding moeten zijn voor het soort samenwerking waarin ieder land een proactieve bijdrage levert met het oog op het mondiale algemene welzijn.

Azië is een gebied waar steeds meer gevallen van extreme weersomstandigheden voorkomen. Met het oog hierop zou ik een oproep willen doen tot samenwerking tussen China, Japan en Zuid-Korea – die met elkaar verantwoordelijk zijn voor een derde van de wereldwijde broeikasgasuitstoot²⁹ – in het nemen van ambitieuze en baanbrekende initiatieven.

In november verleden jaar is de Sixth Trilateral Summit tussen China, Japan en Korea in Seoul gehouden, na een tussentijd van drie-en-een-half jaar. Aangezien ik in eerdere voorstellen en elders heb aangedrongen op de noodzaak politieke spanningen weg te nemen en weer verder te gaan met deze trilaterale topontmoetingen, ben ik bijzonder blij met de verklaring dat de samenwerking weer volledig is hersteld en door de overeenstemming om regelmatig topontmoetingen te gaan houden.

Het was actie op het gebied van ecologische integriteit die de aanzet gaf tot en de kern is gebleven van de trilaterale samenwerking. De Tripartite Environment Ministers Meeting (TEMM) heeft het begrip verwoord dat Noordoost-Azië “één leefgemeenschap is als het om het milieu gaat”.³⁰ Jaarlijkse vergaderingen van de milieuministers zijn een bijdrage blijven leveren aan samenwerking in milieuvraagstukken, zelfs in tijden van verhoogde politieke spanningen.

In de hoop verdere samenwerking op het gebied van milieu te kunnen aanmoedigen, heb ik verleden jaar de drie landen opgeroepen om te gaan werken aan een officiële overeenkomst om de regio tot voorbeeld van duurzaamheid te maken. Als er naast terreinen als het terugdringen van de milieuvervuiling en het aanpakken van het probleem van stof- en zandstormen een grotere regionale samenwerking zou kunnen komen voor het bestrijden van klimaatverandering, dan zou dit een belangrijk middel zijn voor het bereiken van de doelen die elk land in het Verdrag van Parijs heeft gesteld.

In feite zou er kennis moeten worden uitgewisseld, en de beste praktijkvoorbeelden op het gebied van doelmatig energiegebruik, duurzame energie en inspanningen om de ecologische voetafdruk, vooral van natuurlijke hulpbronnen voor economische activiteiten, zo klein mogelijk te maken. Een dergelijke synergie tussen de drie landen zou de overgang kunnen versnellen naar een koolstofarme toekomst.

Dit jaar wordt de Trilateral Summit in Japan gehouden. Die zal samengaan met een Trilateral Youth Summit, die jonge afgevaardigden een kans wil geven om te praten over samenwerking voor vrede en ecologische integriteit in Noordoost-Azië. Ik dring er bij de leiders van de drie landen op aan om een milieubelofte van China, Japan en Korea te doen, gericht op regionale samenwerking in het tegengaan van klimaatverandering tot aan 2030, het streefjaar van het Verdrag van Parijs.

Ik hoop ook dat de Youth Summit resultaten zal opleveren wat betreft het instellen van een forum voor het uitwisselen van creatieve ideeën en beste praktijkvoorbeelden, en het ondersteunen van jeugduitwisselingen voor samenwerking in ambitieuze ondernemingen die door jongeren naar voren worden gebracht.

Vervolgens zou ik willen voorstellen dat naast een dergelijke intergouvernementele samenwerking de wereldsteden gaan samenwerken in het banen van de weg voor het bevorderen van de doelen die in het Verdrag van Parijs zijn vastgesteld. Al beslaan de wereldsteden maar 2 procent van het grondgebied van de aarde, ze nemen 75 procent van de koolstofemissies voor hun rekening en meer dan 60 procent van het energieverbruik.³¹ En waar dit betekent dat de ecologische voetafdruk onevenredig groot is, geeft het ook de realiteit weer dat als steden veranderen, de wereld zal veranderen.

De stedelijke bevolkingsdichtheid betekent zeker dat problemen zich op één plaats concentreren, net als de ecologische belasting. Maar deze dichtheid kan evenzeer de effectieve toepassing van doelmatige energiemaatregelen in de hand werken en het gebruik van duurzame energiebronnen in de overgang naar een koolstofarme maatschappij.

In 2014 gelanceerd op de Klimaatop van de Verenigde Naties heeft het Compact of Mayors (Verbond van burgemeesters), dat nu meer dan 400 steden over de hele wereld omvat, elke stad de gelegenheid gegeven om zich publiekelijk uit te spreken over hun matigingsplannen en doelen.

Nu steden actie gaan nemen en inspanningen vrucht beginnen te dragen, zullen plaatselijke inwoners een tastbaar gevoel van succes krijgen. Dit zal leiden tot een overtuiging en trots die mensen verder zullen inspireren tot deelname aan deze onderneming, en daarmee meer vaart te zetten in de aanloop naar een duurzame maatschappij. Ik geloof dat steden een golf van resultaten kunnen doen ontstaan die de inspiratie kunnen zijn voor inspanningen van elk volk om hun doelen in het Verdrag van Parijs te halen.

Voorafgaand aan de United Nations Conference on Sustainable Development (Rio+20) van 2012, die de aanzet was tot het proces van concrete beraadslaging over de SDG's, heb ik de hoop uitgesproken dat de post-2015-doelen zodanig zouden zijn, dat mensen ze zouden oppakken als een persoonlijke verplichting en geïnspireerd zouden worden om samen aan het bereiken ervan te werken.

Een van de doelen op de lijst van de 2030 Agenda for Sustainable Development is duurzame steden. Omdat de opeenstapeling van inspanningen die in je directe omgeving worden gedaan een belangrijke positieve invloed kunnen hebben op het mondiale milieu, kan dit thema van duurzame steden mensen laten zien dat hun inspanningen belangrijk zijn en op die manier een gevoel van vervulling en trots opwekken.

De United Nations Conference on Housing and Sustainable Urban Development (Habitat III) staat op de agenda voor oktober dit jaar in Quito, Ecuador. Op deze vergadering zullen, naast afgevaardigden van nationale regeringen, mensen die namens sub-nationale entiteiten spreken hun visie kunnen geven en de beste praktijkvoorbeelden uitwisselen, waarmee ze mondiale solidariteit kweken voor het doel van duurzame steden.

Milieuactiviste Wangari Maathai herinnerde zich haar ervaring op de Habitat I Conference van 1976 in Vancouver, Canada, als een inspiratie voor het oprichten van de Green Belt Movement in Kenia:

De prachtige omgeving van Brits Columbia en de contacten met mensen die mijn groeiende zorg om het milieu deelden, waren nu net het tonicum dat ik nodig had. (...) Ik keerde met nieuwe energie terug in Kenia, vastbesloten om mijn idee ten uitvoer te brengen.³²

In welk land of welke gemeenschap we ook wonen hebben mensen denk ik altijd de wens een beter milieu voor hun kinderen en kleinkinderen na te laten.

Eerder heb ik al opgeroepen tot samenwerking op nationaal niveau tussen China, Japan en Korea, en hier zou ik het voorstel willen doen dat er een forum voor trilaterale samenwerking op het gebied van het milieu wordt gehouden in combinatie met Habitat III, met deelname van afgevaardigden van sub-nationale regeringen en ngo's die op milieugebied actief zijn.

Als een nevenactiviteit bij de Third UN World Conference on Disaster Risk Reduction, die in maart verleden jaar is gehouden in Sendai, heeft de SGI een symposium gesponsord met vertegenwoordigers van burgerorganisaties uit China, Japan en Korea die bij de DRR zijn betrokken. Chen Feng, waarnemend secretaris-generaal van het intergouvernementele Trilateral Cooperation Secretariat dat het symposium ondersteunde, zei dat, omdat ze naaste burens zijn, een ramp in het ene land de andere twee landen ook pijn zou doen, en dat juist daarom samenwerking in DRR altijd prioriteit moet krijgen.³³ Datzelfde kan ook gezegd worden van milieuvraagstukken.

Op het moment hebben meer dan 600 plaatsen in China, Japan en Korea zusterstedenbanden gevormd. Trilaterale inspanningen kunnen bijdragen aan het creëren van een uiterst waardevolle erfenis van vriendschap voor de toekomst door met deze zusterstedenbanden het diepere besef te ontwikkelen dat de steden, plaatsen en dorpen waarin we wonen allemaal deel uitmaken van een gezamenlijke ecologische gemeenschap.

Het tweede thema dat ik zou willen bespreken is Ecosystem-based disaster risk reduction (Eco-DRR). Ongeveer 800 miljoen mensen op de wereld lijden vandaag de dag honger en aan ondervoeding. Bovendien zien we bij ongeveer 30 procent van de bodemrijkdommen op de wereld, de basis voor wereldvoedselproductie, een zekere mate van achteruitgang.³⁴

Een gezonde bodem speelt een belangrijke rol in de koolstofkringloop, evenals het opslaan en filteren van water, en vormt dus een uiterst belangrijk deel van het ecosysteem. Maar al te lang heeft dit niet de aandacht gekregen die het verdiende. Als de bodemkwaliteit eenmaal is achteruit gegaan, herstelt dat zich niet snel; het kan wel meer dan honderd jaar duren voordat er ook maar een centimeter is geregenereerd.

Al is het tempo van netto mondiale ontbossing wat afgenomen, er gaan elk jaar nog steeds 13 miljoen hectares bos verloren, wat ernstige zorgen baart over milieueffecten zoals het verlies van biodiversiteit.³⁵

Een van de SDG's geeft het belang weer van het tegenhouden en omkeren van landafbraak en duurzaam beheer van de wereldbossen. Dit zijn urgente problemen als het gaat om het

beschermen van de ecologische integriteit van onze planeet en het verhogen van koolstofsekwestratie.

In de afgelopen jaren heeft de rol die inspanningen ter bescherming van het milieu kunnen spelen in het beperken van het risico op een ramp steeds meer aandacht gekregen. Men was zich hiervan veel meer bewust door de ervaring van de tsunami in de Indische Oceaan in 2004. Onderzoeken hebben aangetoond dat kustdorpen waar mangrovebossen dienden als biologische bescherming aanzienlijk minder schade leden dan kustgebieden die deze bescherming niet hadden.

Voorbeelden van Eco-DRR-projecten zijn onder andere herstelaanplanten om zandduinen te stabiliseren, het gebruik van wetlands om stormvloed af te zwakken en de vergroening van steden voor het beheer van overtollig regenwater.

Bijzonder opmerkelijk is de waarde van de actieve en duurzame betrokkenheid van de mensen in een gemeenschap. In gebieden die in 2011 door de aardbevings- en tsunamiramp in het noordoosten van Japan zijn getroffen, doen kinderen mee met de mensen die zich actief bezighouden met het planten van jonge bomen om de beschermende kustbossen te doen herleven. Dergelijke activiteiten verdiepen een gemeenschappelijk gevoel van het belang van het plaatselijke ecosysteem en leiden ertoe dat een groeiende groep deelnemers erover gaat denken hoe de bomen die zij nu planten in de toekomst het leven van mensen zouden kunnen beschermen.

Wanneer de betrokkenen in komende jaren op de plaats komen waar ze zich hebben ingezet, zullen ze bij het kijken naar dat landschap nog sterker voelen hoe waardevol het is. Mensen zullen het essentiële en toch onnoembare belang voelen van plaatselijke ecosystemen voor hun dagelijks leven, en ook van de onschatbare aard van hun eigen betrokkenheid bij het ondersteunen van die omgeving en de inspanningen voor het beperken van het risico op rampen op die plek. Dit besef zal, net zoals de bomen die ze hebben geplant, groeien en daarmee een echt veerkrachtige gemeenschap diep doen wortelen. Op deze manier hebben de inspanningen van mensen om hun plaatselijke ecologie te beschermen het directe effect van het bevorderen van een hoopvolle toekomst voor die gemeenschap.

Onlangs is het Global Action Programme voor ESD gelanceerd als opvolger van het UN Decade of Education for Sustainable Development (DESD). De betrokkenheid van jongeren wordt genoemd als een van de prioriteiten van het programma en in deze context zou ik jonge mensen en kinderen overal van harte willen aanmoedigen om actief deel te nemen aan Eco-DRR, zoals campagnes voor het planten van bomen.

Het Sendai Framework dat verleden jaar in maart op de Third UN World Conference on Disaster Risk Reduction is aangenomen, benadrukt dat DRR “een betrokkenheid en deelname van de hele maatschappij vereist”³⁶ en ziet kinderen en jongeren als “instrumenten voor verandering”³⁷ die in staat gesteld moeten worden om een bijdrage te leveren aan DRR.

Sinds de SGI samen met andere ngo's in 2002 het voorstel heeft gedaan voor het instellen van het DESD, hebben we met tentoonstellingen als ‘Kiemen van verandering – het Handvest van de Aarde en het menselijk kunnen’ en ‘Kiemen van hoop – visies op duurzaamheid, stappen naar verandering’ over de hele wereld mensen meer bewust gemaakt. Door de jaren heen hebben grote aantallen studenten, van de lagere school tot aan het hoger onderwijs, de tentoonstellingen bezocht, waardoor ze een effectief middel waren voor milieueducatie.

Een van de redenen waarom de SGI ESD zo ontzettend belangrijk vindt, is dat je daarmee kennis over de onverbreekelijke band tussen mensen en hun omgeving aanmoedigt en een vloedgolf van mensen van alle leeftijden doet ontstaan die de ‘moed van toewijding’ kunnen oproepen die de eerste president en oprichter van de Soka Gakkai een belangrijk doel van

educatie noemde. We hopen dat dit hen zal aanmoedigen om vastberaden actie te ondernemen in hun respectievelijke gemeenschap. Ik denk dat dergelijke duurzame activiteiten op plaatselijk niveau een zeker en doelmatig pad kunnen effenen voor het beschermen van het milieu.

Ontwapening en het verbod op kernwapens

Ten slotte zou ik voorstellen willen doen voor ontwapening en het verbod op kernwapens.

Het eerste heeft betrekking op het versterken van het institutionele kader voor het tegengaan van het uitbreiden van conventionele wapens, die humanitaire crises verergeren en een rol spelen bij terroristische incidenten over de hele wereld.

Elk jaar gaat een ontstellend groot aantal levens verloren door de toestroom van lichte wapens in conflictgebieden.

Het Arms Trade Treaty, dat op 24 december 2014 van kracht is geworden, streeft naar het reguleren van de handel in conventionele wapens, van lichte wapens die vaak “de echte wapens van massavernietiging” worden genoemd, tot tanks en raketten. Het is tot nu toe maar door 79 landen geratificeerd en er is nog geen overeenstemming bereikt over belangrijke kwesties, zoals een instrument om internationale wapenhandel te rapporteren.

De First Conference of State Parties to the Arms Trade Treaty is in augustus 2015 in Cancún, Mexico, gehouden. De deelnemers slaagden er niet in consensus te bereiken over kernvraagstukken als het al dan niet publiekelijk beschikbaar stellen van rapporten en over welke wapens dat dan zou moeten gaan.

Ik heb herhaaldelijk opgeroepen tot het beheersen van de wapenhandel, de eerste keer in mijn vredesvoorstel van 1999, omdat ik dit als een essentiële uitdaging zie in de inspanningen voor het creëren van een vreedzame wereld in deze eeuw.

Uit het verergeren van de vluchtelingen crisis blijkt de dringende noodzaak het Arms Trade Treaty te gebruiken om een einde te maken aan de proliferatie van conventionele wapens. Doordat ze op grote schaal beschikbaar zijn, dragen ze bij aan het verharderen en verlengen van conflicten, waardoor heel veel mensen van huis en haard worden verdreven. Zelfs nadat de gevechten zijn gestopt, blijft het gevaar bestaan dat conflicten weer oplaaien en dat houdt mensen tegen om naar huis terug te keren.

Voor al lichte wapens kunnen makkelijk worden meegenomen en gebruikt, wat de gedwongen rekrutering van kinderen als strijders in de hand werkt. Er zijn naar schatting meer dan 300.000 kindsoldaten op de wereld, die te maken hebben met lichamelijk letsel, psychische trauma's en de dood.³⁸

Verder is het noodzakelijk dat de internationale handel in conventionele wapens strikt geregeld wordt om het verspreiden van terrorisme te voorkomen. De wereldwijde respons op terrorisme kan substantieel versterkt worden door synergie tussen het Arms Trade Treaty en de talloze antiterrorismeverdragen die tot nu toe zijn opgesteld.

Gezien alle schadelijke invloeden van de verspreiding van kleine wapens is het een dringende zaak dat de internationale gemeenschap het Arms Trade Treaty gebruikt om de cycli van haat en geweld over de hele wereld te doorbreken.

De Agenda 2030 for Sustainable Development rekent illegale kapitaal- en wapenstromen onder de factoren die aanleiding geven tot geweld, onveiligheid en onrecht; deze aanzienlijk te reduceren tegen het jaar 2030 is een van de doelen. Ik wil er bij landen op aandringen om het Arms Trade Treaty direct te ratificeren als bewijs van hun betrokkenheid bij dit doel.

Volledige publieke openheid, ook over de omvang van wapentransacties, zou kunnen bijdragen aan het vergroten van de transparantie en het effectiever functioneren van het verdrag. Het tweede terrein van ontwapening dat ik zou willen behandelen, betreft het verbod op en de afschaffing van kernwapens.

Verleden jaar – het zeventigste jaar na de atoombommen op Hiroshima en Nagasaki – is de Review Conference of the Parties to the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons (NPT) gehouden op het VN-hoofdkwartier in New York, maar bij de afsluiting was geen consensus bereikt.

Sinds de vermelding in het Slotdocument van de 2010 NPT Review Conference over de onmenselijke aard van ieder gebruik van kernwapens en de noodzaak zich te houden aan het Internationaal Humanitair Recht, is er over de hele wereld meer zorg gerezen over de catastrofale humanitaire gevolgen van het gebruik van kernwapens, en zijn er drie internationale conferenties over dit onderwerp gehouden.

Dit maakt het des te meer betreurenswaardig dat de kloof tussen landen met en landen zonder kernwapens niet kon worden overbrugd op de 2015 Review Conference, en dat de NPT-lidstaten niet in staat waren op dit historische moment consensus te bereiken.

Maar er bestaat nog steeds hoop, dankzij een aantal opmerkelijke ontwikkelingen. Daaronder vallen:

- een groeiend aantal landen dat de Humanitarian Pledge onderschrijft, een verbintenis tot samenwerking voor het oplossen van het kernwapenvraagstuk;
- het in december 2015 aannemen door de Algemene Vergadering van de VN van verscheidene ambitieuze resoluties waarin wordt opgeroepen tot een doorbraak; en
- de uitgebreide inspanningen van op geloof gebaseerde organisaties en de betrokkenheid van de jeugd tegen de achtergrond van de steeds grotere roep uit de burgermaatschappij om het verbod op en de afschaffing van kernwapens.

We moeten deze nieuwe ontwikkelingen gebruiken voor routekaarten naar een wereld zonder kernwapens en het initiëren van concrete actie om dit te realiseren.

Op 6 januari van dit jaar heeft Noord-Korea een kernproef uitgevoerd en daarmee binnen de internationale gemeenschap de zorg doen groeien over de dreiging van nucleaire proliferatie.

In het geval dat kernwapens gebruikt zouden worden bij een vijandig treffen in welke streek van de wereld ook, is de impact daarvan – of het nu gaat om het aantal levens dat daarbij verloren gaat of het aantal mensen dat onder de gevolgen te lijden heeft – iets wat we ons onmogelijk kunnen voorstellen.

In de wereld van vandaag zijn er meer dan 15.000 kernwapens. Het gebruik daarvan zou in een enkel ogenblik alle inspanningen van de mensheid om wereldproblemen op te lossen, zinloos maken.

In vergelijking met bijvoorbeeld de vluchtelingencrisis zouden de gevolgen van een kernexplosie over nationale grenzen heen gaan en naar alle waarschijnlijkheid een nog veel grotere humanitaire crisis veroorzaken dan we nu zien met 60 miljoen vluchtelingen. Honderden miljoenen mensen zouden dan op de vlucht moeten gaan op zoek naar een veilig heenkomen. Zo zou ook, hoe veel inspanningen mensen ook mogen leveren om bodemverarming tegen te gaan, een kernexplosie de grond vervuilen – het kan wel duizend

jaar duren om een bodemlaag van een centimeter te vormen – op grote oppervlaktes van de aarde.

In recent onderzoek wordt gewaarschuwd voor de verwoestende uitwerking van zelfs een geografisch beperkte kernwapenoorlog op de mondiale ecologie; de impact op het klimaat op aarde zou de voedselproductie ondermijnen, met een ‘nucleaire hongersnood’ als gevolg.

Tot op vandaag hebben inspanningen ter bestrijding van armoede en het verbeteren van de volksgezondheid met behulp van de MDG’s belangrijke resultaten opgeleverd en dit werk zal worden voortgezet met het daarop volgende raamwerk, de SDG’s, op gebieden als het beperken van het risico op een ramp, en duurzame steden. Het bestaan van kernwapens dreigt dit allemaal teniet te doen.

Waar gaat het eigenlijk om bij nationale veiligheid die door kernwapens wordt gegarandeerd, maar waarvan het gebruik onvermijdelijk catastrofale gevolgen zou hebben en zou resulteren in onmenselijk lijden en slachtoffers in de hele wereld? Wat wordt er dan precies beschermd door een veiligheidsregime dat de mogelijkheid in zich heeft om grote aantallen mensen onherstelbare schade en verwoesting toe te brengen? Is dit dan niet een systeem waarin aan het ware doel van nationale veiligheid – het beschermen van mensen en hun leven – in feite voorbij wordt gegaan?

In 1903 heeft, aan het begin van de periode van mondiale militaire competitie die nog steeds voortduurt, de oprichter en eerste president van de Soka Gakkai Makiguchi naar voren gebracht dat, wanneer een bepaalde manier van competitie ineffectief is gebleken voor het bereiken van haar doel, dit een transformatie in de vorm en het karakter van menselijke competitie in de hand werkt.

Wanneer vijandelijkheden lange tijd voortduren, worden allerlei aspecten van het huiselijk leven daardoor beïnvloed, wat onvermijdelijk leidt tot het uitputten van de kracht van het volk. Dergelijke verliezen kunnen niet worden gecompenseerd door wat in de oorlog wordt gewonnen.³⁹

De beperkingen van militaire competitie die Makiguchi zag, zijn in de loop van twee wereldoorlogen en in de nucleaire wedloop die tijdens de Koude Oorlog is begonnen en nog steeds aan de gang is, onmiskenbaar duidelijk

Comprehensive Nuclear Test Ban Treaty (CTBT)

Het Comprehensive Nuclear-Test-Ban Treaty (CTBT) verbiedt alle testexplosies van kernwapens of andere kernexplosies. Om te verifiëren of men zich houdt aan de bepalingen in het verdrag is een wereldomspannend netwerk gevormd van toezichtinstallaties en zijn inspecties toegestaan op de plaats waar verdachte activiteiten zijn. De Voorbereidingscommissie van de Comprehensive Nuclear-Test-Ban Treaty Organization (CTBTO) is in 1996 in het leven geroepen, met een hoofdbureau in Wenen, Oostenrijk. Het is een interim-organisatie met de taak om de CTBT-verificatiestructuur te ontwerpen ter voorbereiding van het van kracht worden van het verdrag, en tevens om alle landen aan te moedigen het verdrag te ondertekenen en te ratificeren.

183 landen hebben het verdrag ondertekend en 164 daarvan hebben het ook geratificeerd, waaronder drie kernwapenlanden: Frankrijk, de Russische Federatie en het Verenigd Koninkrijk. Vierenveertig specifieke landen die nucleaire technologie bezitten, moeten het CTBT echter ratificeren en ondertekenen voor het van kracht kan worden. Acht daarvan ontbreken nog: China, Egypte, India, Iran, Israël, Noord-Korea, Pakistan en de VS. India, Noord-Korea en Pakistan moeten het CTBT nog ondertekenen.

zichtbaar geworden.

Net zoals de humanitaire impact en de beperkte militaire effectiviteit van kernwapens duidelijker is geworden, is dat ook het geval met het feit dat ze in wezen onbruikbaar zijn. Nu we de grenzen van militaire competitie hebben bereikt, kunnen we signalen zien van het opkomen van een nieuwe manier van internationale competitie, die geconcentreerd is rond het onderlinge streven naar humanitaire doelen.

Een voorbeeld hiervan zien we in de diverse bijdragen door het International Monitoring System (IMS) dat is ingesteld met het aannemen van het Comprehensive Nuclear Test Ban Treaty (CTBT) in 1996. Het CTBT moet nog worden geratificeerd door acht landen die het moeten ratificeren wil het van kracht worden, maar het IMS dat door de Voorbereidingscommissie van het CTBTO is gelanceerd om elke kernexplosie in de wereld te detecteren, is al in werking.

De kernfunctie van het IMS werd opnieuw aangetoond bij de snelle detectie van seismische golven en straling door de recente kernproeven van Noord-Korea. Daarnaast is het wereldomspannende IMS-netwerk gebruikt om gegevens te verzamelen over natuurrampen en de impact van klimaatverandering. Enkele voorbeelden hiervan zijn: het geven van informatie over aardbevingen onder water aan centra die vroegtijdig waarschuwen voor tsunamí's; het direct in de gaten houden van vulkaanuitbarstingen om de burgerluchtvaartautoriteiten in staat te stellen tijdig waarschuwingen uit te doen gaan; en het traceren van grootschalige weersverschijnselen en het afbrokkelen van ijsschollen. Het systeem is al vergeleken met een reusachtige aarde-stethoscoop.

VN-secretaris-generaal Ban Ki-moon merkte hierover op: "Zelfs voordat het van kracht is, redt het CTBT al levens."⁴⁰ Inderdaad zijn het Verdrag en zijn verificatieregels, oorspronkelijk ontworpen om de nucleaire wapenwedloop en nucleaire proliferatie te beteugelen, belangrijke humanitaire beschermmiddelen geworden voor het leven van grote aantallen mensen.

Het is al twintig jaar geleden dat het Verdrag is aangenomen. Ik roep de resterende acht landen op om het CTBT zo spoedig mogelijk te ratificeren om de effectiviteit ervan te verhogen en zeker te stellen dat er nooit meer kernwapenproeven worden gehouden op onze planeet.

We moeten natuurlijk sneller inspanningen gaan leveren voor kernontwapening en het afschaffen van kernwapens. Tegelijkertijd moeten we het soort activiteiten die zijn voortgekomen uit het CTBT verder ontwikkelen om een impuls te geven voor een wereld die de hoogste prioriteit geeft aan humanitaire doelen.

In september 1957 heeft mijn leermeester Josei Toda, middenin een heviger wordende vijandschap door de Koude Oorlog en het escaleren van de kernwapenwedloop, een verklaring afgelegd waarin hij opriep tot het afschaffen van kernwapens.

Hoewel er over de hele wereld een beweging is opgestaan die oproept tot een verbod op proeven met atoom- of kernwapens, is het mijn wens om een stap verder te gaan en het probleem bij de wortel aan te pakken. Ik wil de klauwen die diep verborgen liggen in dergelijke wapens aan het licht brengen en uitrukken.⁴¹

Zelfs bij het uitspreken van zijn sympathie voor de serieuze stem van mensen over de hele wereld die oproepen tot een verbod op kernproeven, ging Toda nog een stapje verder en benadrukte dat een echte oplossing alleen mogelijk is als we het gebrek aan respect voor het

leven overwinnen, dat ten grondslag ligt aan een systeem van nationale veiligheid dat berust op het lijden en de opoffering van talloze gewone burgers.

Wat mijn leermeester de 'klauwen' die diep verborgen zitten in kernwapens noemde, is de gevaarlijke manier van denken waarvan de huidige beschaving doordrongen is: namelijk, het met alle mogelijke middelen najagen van je doelen, je veiligheid en nationale belangen ten koste van de mensen van andere landen, zonder rekening te houden met de impact op komende generaties. Zijn woorden weerklinken nog steeds in mijn hart en ik heb me ingezet voor het oplossen van het kernwapenvraagstuk, omdat ik geloof dat succes in het oplossen van dit probleem de wereld een nieuwe en meer humane richting kan doen opgaan.

De kernwapenstaten en hun bondgenoten houden vast aan het idee dat ze, zolang deze wapens bestaan, geen andere keus hebben dan het in stand houden van een nucleaire afschrikking. Ze geloven misschien dat ze door het bezitten van een nucleair afschrikmiddel de controle behouden. Maar de waarheid is dat de gevaren van het per ongeluk doen ontploffen of afvuren evenredig toenemen met het aantal kernwapens en staten die ze bezitten. Vanuit dit gezichtspunt hebben de kernwapens die een land bezit in feite het lot in handen van niet alleen dat land, maar van de hele mensheid.

Er zijn twintig jaren voorbijgegaan sinds het Internationale Gerechtshof (International Court of Justice, ICJ) een Advisory Opinion on the Legality of the Threat or Use of Nuclear Weapons uitgaf. Een citaat uit Artikel VI van het NPT luidt:

Er bestaat een verplichting om in goed vertrouwen onderhandelingen aan te gaan en tot een goed einde te brengen, die leiden tot kernontwapening in ieder opzicht, onder strikt en effectief internationaal toezicht.⁴²

De onderhandelingen in goed overleg waarbij alle kernwapenlanden betrokken zijn, zijn echter nog niet begonnen en zo is er nog geen uitzicht op kernontwapening in de nabije toekomst. Dit is ontoelaatbaar.

In een poging om deze impasse te doorbreken is de Humanitarian Pledge op de 2015 NPT Review Conference gepresenteerd. Zeker meer dan de helft van de VN-lidstaten – 121 landen – hebben tot nu toe ook hun stem laten horen in de oproep tot samenwerking met alle relevante betrokkenen, internationale organisaties en de burgermaatschappij, in "inspanningen voor het stigmatiseren, verbieden en uitroeien van kernwapens". Het dringt er ook bij alle landen op aan om als directe prioriteit "effectieve maatregelen vast te stellen en na te

De humanitaire belofte

We weten nu dat de directe, midden- en langetermijneffecten van elke explosie van een kernwapen beduidend ernstiger zijn dan we in het verleden dachten. Het gebruik van kernwapens zou gevolgen hebben voor gebieden of zelfs de hele wereld en mogelijk een bedreiging vormen voor het overleven van de mensheid, en dus hebben alle landen met elkaar de verantwoordelijkheid om ieder gebruik van kernwapens te voorkomen. Toch zijn deze massavernietigingswapens niet bij internationale wetgeving verboden; de Humanitaire Belofte is een toezegging om dit onacceptabele gat in de wetgeving te dichten.

De Humanitaire Belofte is op 9 december 2014 gepubliceerd als de Oostenrijkse Belofte aan het slot van de Vienna Conference on the Humanitarian Impact of Nuclear Weapons. Dit document, dat nu door 121 staten is ondertekend, is een streven om een aanzet te geven tot het begin van onderhandelingen over een verdrag dat kernwapens op grote schaal moet uitbannen.

streven voor het dichten van het gat in de wetgeving op het gebied van het verbod op en het uitroeien van kernwapens”.⁴³

In de herfst van verleden jaar heeft de Algemene Vergadering van de VN, na het indienen van diverse resoluties die oproepen tot dergelijke effectieve maatregelen, een resolutie aangenomen voor het opzetten van een Open-ended Working Group (OEWG) die zich bezig moet gaan houden met substantieel overleg om dit tot stand te brengen. In de resolutie staat dat de OEWG dit jaar in Genève zal samenkomen “met deelname en bijdragen van internationale organisaties en vertegenwoordigers van de burgermaatschappij”, en dat de deelnemers “hun uiterste best moeten doen om tot algemene overeenstemming te komen”.⁴⁴

Ik hoop ten zeerste dat de OEWG erin zal slagen de impasse te doorbreken die de NPT Review Conference veel last heeft bezorgd en de verplichting in de Advisory Opinion of the ICJ na zal komen om “in goed overleg onderhandelingen, die moeten leiden tot kernontwapening, na te streven en tot een goed einde te brengen”.

Met het oog op de humanitaire gevolgen van ieder gebruik van kernwapens wil ik de OEWG oproepen om de volgende drie punten in overweging te nemen, wanneer zij zich buigt over deze zaken en om de stem van de burgermaatschappij mee te laten wegen in het overleg:

- strijdkrachten voor nucleaire vergeldingsacties uit de hoogste alarmfase halen;
- niet langer gebruik maken van de nucleaire paraplu; en
- een halt toeroepen aan het moderniseren van kernwapens.

De eerste twee zouden in alle haast moeten worden toegepast, gezien de huidige situatie waarin het onbruikbare karakter van kernwapens duidelijk is geworden, gezien hun humanitaire gevolgen en militaire ineffectiviteit.

Hier moeten we bedenken hoe het is gekomen dat het gebruik van biologische en chemische wapens – die in een klimaat van intensieve strijd in de loop van twee wereldoorlogen zijn ontwikkeld – nu als iets wordt beschouwd dat ontoelaatbaar is vanwege hun gevolgen voor de mensheid.

Voormalig VN High Representative for Disarmament Affairs Angela Kane zei hierover heel treffend:

Hoeveel staten gaan er tegenwoordig prat op dat ze ‘biologische wapenstaten’ of ‘chemische wapenstaten’ zijn? We beweert er nu dat builenpest of polio legitieme middelen zijn om als wapen te gebruiken onder elke omstandigheid, of dat nu bij een aanval of een wraakactie is? Wie heeft het over een bio-wapenparaplu?⁴⁵

Heel opmerkelijk is het dat er in het Final Document of the 2010 NPT Review Conference een oproep aan de kernwapenstaten wordt gedaan om “de rol en de betekenis van kernwapens in alle militaire en veiligheidsideeën, -beginselen en -beleid te verkleinen”.⁴⁶

In die zin is het opmerkelijk dat een groep landen, waaronder Brazilië, in oktober 2015 bij de Algemene Vergadering een resolutie heeft ingediend met de aanbeveling dat “alle landen die deel uitmaken van regionale allianties waarin kernwapenlanden zitten, het verkleinen van de rol van kernwapens verder zullen bevorderen”.⁴⁷

Een andere resolutie die tijdens dezelfde sessie is ingediend, met Japan als een van de hoofdindieners, “roept betrokken landen op om hun militaire en veiligheidsideeën, -beginselen en -beleid te blijven herzien met het oog op het verder terugdringen van de rol en

het belang die kernwapens daarin hebben”.⁴⁸ Ik denk dat Japan het voortouw moet nemen in het omvormen van zijn veiligheidssysteem, dat op het moment afhankelijk is van de uitgebreide afschrikking van de nucleaire paraplu van de VS.

In de aanloop naar de G7-top die in mei van dit jaar op de agenda staat, zal in april de bijeenkomst van de Ministers van Buitenlandse Zaken van de G7 in Hiroshima worden gehouden. Ik hoop dat het onmenselijke karakter van kernwapens op de agenda staat, samen met non-proliferatiekwesities, zoals het nucleaire programma van Noord-Korea en het terugdringen van de rol van kernwapens, als een stap in de richting van het kernwapenvrij maken van Noordoost-Azië.

Voor het derde punt, het moderniseren van kernwapens, heb ik in mijn vredevoorstel van verleden jaar gewaarschuwd. Door meer dan 100 miljard US \$ per jaar te blijven uitgeven aan het onderhouden van deze wapens lopen we het risico de buitensporige ongelijkheid in onze wereld permanent in stand te houden.

In een resolutie die door Zuid-Afrika en andere landen in oktober 2015 aan de Algemene Vergadering is voorgelegd, staat dat “in een wereld waar nog niet wordt voorzien in de basisbehoeftes van de mens, de enorme hoeveelheid geldmiddelen die beschikbaar zijn voor het moderniseren van kernwapenarsenalen in plaats daarvan beter gebruikt kunnen worden voor het bereiken van de Duurzame ontwikkelingsdoelen”.⁴⁹

Als de modernisering van kernwapens in het huidige tempo doorgaat, zal dat ervoor zorgen dat de mensheid nog minstens de volgende paar generaties gedwongen zal zijn met de dreiging van kernwapens te leven. Zelfs als we aannemen dat kernwapens niet worden gebruikt, zal het afwijken van de bestemming van hulpmiddelen het bereiken van de SDG's en een betekenisvolle verbetering van de ongelijkheid waaronder de wereldmaatschappij gebukt gaat, ernstig belemmeren.

In de woorden van de Zuid-Afrikaanse afgevaardigde: “Kernontwapening is niet alleen een internationale wettelijke verplichting, maar ook een morele en ethische noodzaak.”⁵⁰ Ik denk dat deze woorden heel sterk de gevoelens uitdrukken van de overlevenden van de atoombommen op Hiroshima en Nagasaki, die een onbeschrijflijk lijden hebben ondergaan en van andere hibakusha die zwaar hebben geleden door de ontwikkeling van kernwapens en proeven daarmee in andere delen van de wereld. Ze stemmen overeen met de woorden van regeringen die de Humanitaire Belofte hebben bekrachtigd en ook die van alle vredelievende mensen in de wereld.

Hibakusha

In het Japans wordt naar overlevenden van de atoombommen op Hiroshima en Nagasaki, hun kinderen en kleinkinderen verwezen met de term hibakusha, letterlijk ‘door een explosie getroffen mensen’. Volgens de Atomic Bomb Survivors Relief Law in Japan zijn er bepaald erkende categorieën van hibakusha: mensen die direct hebben blootgestaan aan de straling van kernbommen; mensen die binnen een straal van twee km van het epicentrum en binnen twee weken na de explosie waren blootgesteld; mensen die in het algemeen aan radioactieve neerslag hebben blootgestaan; en mensen die in de baarmoeder zijn blootgesteld aan straling.

De term hibakusha wordt de laatste tijd echter ook gebruikt voor mensen die, waar ook ter wereld, aan straling hebben blootgestaan. En wordt nu algemeen gebruikt voor iedereen die is blootgesteld aan straling ten gevolge van de nucleaire brandstofketen, door het gebruik en de productie van kernwapens, vooral door kernwapenproeven en ook bij de processen voor het opwekken en produceren van kernenergie.

Generatie van verandering

Op de 2015 NPT Review Conference heeft de SGI samen met vertegenwoordigers van de christelijke, joodse, moslim- en andere traditionele geloofsgroepen, een Gezamenlijke verklaring uitgegeven met de titel 'Geloofsgemeenschappen bezorgd over de humanitaire gevolgen van kernwapens'. In een gedeelte ervan staat:

Kernwapens zijn onverenigbaar met de normen en waarden die onze respectievelijke geloofsgemeenschappen hooghouden, namelijk het recht van mensen om in veiligheid en met waardigheid te leven; de geboden van het geweten en rechtvaardigheid; de plicht de kwetsbaren te beschermen en het rentmeesterschap uit te oefenen dat de planeet voor toekomstige generaties zal veiligstellen. (...)

[We] roepen landen op om snel te gaan beginnen met onderhandelingen over een nieuw, wettelijk instrument voor het verbieden van kernwapens, in een open platform voor alle staten, en dat door niemand geblokkeerd kan worden.⁵¹

Hiervoor heb ik al verwezen naar de analyse van de ontwikkeling van competitie van de oprichter van de Soka Gakkai, eerste president Makiguchi. De tijd is zeker gekomen om het bankroet te erkennen van de logica van de kernwapenwedloop, en in feite die van alle wapens, zowel vanuit een puur militair standpunt als op grond van de zware last die dit op onze wereld blijft leggen.

Ik hoop vurig dat de OEWG, wanneer ze dit jaar in Genève bijeenkomt, een constructief debat zal houden over het opstellen van een routekaart die effectieve maatregelen aangeeft, nodig voor "het tot stand brengen en in stand houden van een wereld zonder kernwapens",⁵² als de gezamenlijke onderneming van alle VN-lidstaten. En ik hoop dat het werk van de OEWG zal worden uitgevoerd nu de VN-kernontwapeningconferentie op hoog niveau – die niet later dan 2018 gehouden moet worden – duidelijk in zicht is, en dat dit zal leiden tot het begin van onderhandelingen over een verdrag dat kernwapens verbiedt.

Volgend jaar is het zestig jaar geleden dat Toda, tweede president van de Soka Gakkai, in zijn verklaring opriep tot het afschaffen van kernwapens. Uit deze verklaring haalt de SGI de inspiratie voor haar voortdurende inspanningen voor brede publieke steun voor een wereld zonder kernwapens. Het is onze vaste beslissing het verbod op en de afschaffing van deze wapens te bereiken als een initiatief van de volkeren op de wereld – wat we een internationale volkerenwet zouden kunnen noemen – die met de participatie van veel landen en de burgermaatschappij gezamenlijk tot stand kan worden gebracht.

Op de International Youth Summit for Nuclear Abolition die in augustus verleden jaar is gehouden in Hiroshima, is een plechtige belofte gedaan met de verklaring:

Kernwapens zijn een symbool van een tijdperk dat voorbij is; een symbool dat een aanzienlijke bedreiging vormt voor onze huidige realiteit en geen plaats heeft in de toekomst die wij aan het creëren zijn.⁵³

De Top is door zes groepen, waaronder de SGI, gezamenlijk georganiseerd en is bijgewoond door jonge mensen uit 23 landen en door de VN Secretary-General's Envoy on Youth, Ahnad Alhendawi. De deelnemers beloofden plechtig de ervaringen van de hibakusha bekend te maken aan de wereld van nu en van de toekomst, hun leeftijdgenoten hiervan bewust te

maken en andere vormen van actie te ondernemen voor het beschermen van de gezamenlijke toekomst van de mensheid.

Vervolgens zijn in oktober in New York het werk en de resultaten van de Youth Summit gepresenteerd op een nevenbijeenkomst van het General Assembly First Committee, dat zich bezighoudt met ontwapening en internationale veiligheid. De bijeenkomst richtte zich op de acties die de jongere generatie kan nemen, zowel bij de VN als in hun respectieve gemeenschappen, om de weg naar een wereld die vrij is van kernwapens vrij te maken.

Door samen te werken met gelijkgestemde individuen en groepen willen we de voortgang van dergelijke topontmoetingen voor de afschaffing van kernwapens blijvend ondersteunen. Nogmaals een citaat uit de Youth Pledge:

Het afschaffen van kernwapens is onze verantwoordelijkheid: het is ons recht en we blijven niet langer aan de kant zitten terwijl we de kans op afschaffing van kernwapens voorbij laten gaan. Wij, jongeren in al onze diversiteit en met grote solidariteit, beloven plechtig dit doel te verwezenlijken. Wij zijn de Generatie van verandering.⁵⁴

Als deze gelofte, in Hiroshima afgelegd door jongeren van over de hele wereld, wereldwijd kan nestelen in het hart van mensen, is er geen barrière die niet kan worden weggenomen, geen doel dat niet kan worden bereikt.

Meer dan wat ook zijn het de diepgang en intensiteit van de betrokkenheid en de gelofte die in het hart van de jongere generatie leven, die de wereld zullen transformeren van een wereld waarin kernwapens het leven en de waardigheid van mensen bedreigen in een wereld waarin alle mensen in vrede kunnen leven en hun inherente waardigheid volledig aan de dag kunnen leggen.

Het is de onwrikbare belofte van de SGI om vastberaden steun te geven aan de afschaffing van kernwapens en het bereiken van de Duurzame ontwikkelingsdoelen op basis van de solidariteit van de jeugd, de generatie van verandering. Op deze manier zullen wij blijven werken aan een wereld, een wereldmaatschappij, waarin niemand aan zijn lot wordt overgelaten.

* * *

Bibliografie

(Alle URL-informatie is bijgewerkt tot 26 januari 2016)

- Ban, Ki-moon. 2011. 'Video Message to the Conference Comprehensive Nuclear Test-Ban Treaty: Science and Technology 2011'. 8 juni.
https://www.ctbto.org/fileadmin/user_upload/SandT_2011/statements/statement-un-secretary-general.pdf
- Buddharakkhita, Acharya, vert. 1996. *The Dhammapada: The Buddha's Path of Wisdom*. Kandy: Buddhist Publication Society.
- FAO (Food and Agriculture Organization of the United Nations). 2014. 'Nothing Dirty Here: FAO Kicks Off International Year of Soils 2015'. 4 december.
<http://www.fao.org/news/story/en/item/270812/icode/>
- Giannelli, Silvia. 2015. 'Migrants Between Scylla and Charybdis'. Inter Press Service. 11 mei.
<http://www.ipsnews.net/2015/05/migrants-between-scylla-and-charybdis-2/>
- ICAN (International Campaign to Abolish Nuclear Weapons). 2015. 'Humanitarian Pledge'.
<http://www.icanw.org/pledge/>
- ICJ (Internationale Gerechtshof). 1996. *Legality of the Threat or Use of Nuclear Weapons*. Advisory Opinion, *ICJ Reports 1996*, pp. 226–67. 8 juli.
<http://www.icj-cij.org/docket/files/95/7495.pdf>
- IEA (International Energy Agency). 2015. 'Key Trends in CO2 Emissions—Excerpt from: CO2 Emissions from Fuel Combustion (2015 Edition)'.
<https://www.iea.org/publications/freepublications/publication/CO2EmissionsTrends.pdf>
- IFRC (International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies). 2015. 'New IFRC Report Calls for Greater Recognition and Support for Local Humanitarian Actors'. Persbericht. 24 september. <http://www.ifrc.org/en/news-and-media/press-releases/general/wdr-press-release/>
- Ikeda, Daisaku, en Ved Nanda. 2015. *Our World to Make: Hinduism, Buddhism, and the Rise of Global Civil Society*. Cambridge, Massachusetts: Dialogue Path Press.
- International Youth Summit for Nuclear Abolition. 2015. 'Generation of Change: A Youth Pledge for Nuclear Abolition'. 30 augustus. <http://internationalyouthsummit.org/pledge/>
- Jaspers, Karl. 1962. *Socrates, Buddha, Confucius, Jesus: The Paradigmatic Individuals*. Vert. Ralph Manheim. San Diego, New York en Londen: Harcourt Brace & Co.
- Kane, Angela. 2014. 'Disarmament: The Balance Sheet'. 2014 Foreign Policy Lecture. 7 april.
https://unoda-web.s3.amazonaws.com/wp-content/uploads/2014/04/HR_statement_NZ_Wellington_NZIIA.pdf
- Maathai, Wangari. 2008. *Unbowed: A Memoir*. Londen: Arrow Books.
- Makiguchi, Tsunesaburo. 1961. *Kachiron* [De filosofie van waarde]. Uitgebreid en herzien door Josei Toda. Tokio: Soka Gakkai.
- . 1981–97. *Makiguchi Tsunesaburo zenshu* [Volledig werk van Tsunesaburo Makiguchi]. 10 delen. Tokio: Daisanbunmeisha.
- Maritain, Jacques. 1951. *Man and the State*. Chicago: University of Chicago.
- Nichiren. 1952. *Nichiren Daishonin gosho zenshu* [Volledig werk van Nichiren Daishonin]. Bewerkt door Nichiko Hori. Tokio: Soka Gakkai.
- Nussbaum, Martha C. 2012. *Not for Profit: Why Democracy Needs the Humanities*. Princeton, New Jersey, en Woodstock, Verenigd Koninkrijk: Princeton University Press.
- SGI (Soka Gakkai International). 2015. 'Panel at Sendai UN World Conference on Disaster Risk Reduction Highlights Opportunities for Cooperation between China, South Korea and Japan'. Persbericht. 17 maart.

<http://www.sgi.org/in-focus/press-releases/panel-at-sendai-un-world-conference-on-disaster-risk-reduction-highlights-opportunities-for-cooperation-between-china-south-korea-and-japan.html>

- Shioda, juni 1998. *Ganji o tsuide* [Gandhi's nalatenschap voortzetten]. Tokio: Nihon Hoso Kyokai.

- TEMM (Tripartite Environment Ministers Meeting among Korea, China, and Japan). 2010. "Footprints of TEMM: Historical Development of the Environmental Cooperation among Korea, China, and Japan from 1999 to 2010."
http://www.temm.org/inc/fdn.jsp?fdir=temm_tm_others&fname=TEMM_0818.pdf

- Toda, Josei. 1981–90. *Toda Josei zenshu* [Volledig werk van Josei Toda]. 9 delen. Tokio: Seikyo Shimbunsha.

- UN (United Nations). 1948. 'Universal Declaration of Human Rights'.
http://www.ohchr.org/EN/UDHR/Documents/UDHR_Translations/eng.pdf

———. 2015. 'Sustainable Development Goals Fact Sheet'.
http://www.un.org/sustainabledevelopment/wp-content/uploads/2015/08/Factsheet_Summit.pdf

———. GA (General Assembly). 2010. '2010 Review Conference of the Parties to the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons. Final Document. Deel 1'. NPT/Conf.2010/50 (Vol. 1). 18 juni. http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=NPT/CONF.2010/50%20%28VOL.1%29

———. ———. 2011. 'United Nations Declaration on Human Rights Education and Training'. A/RES/66/137. Aangenomen door de Algemene Vergadering. 19 december. <http://daccess-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N11/467/04/PDF/N1146704.pdf>

———. ———. 2015. 'NPT NGO Presentation: Faith Communities Concerned about the Humanitarian Consequences of Nuclear Weapons'. 2015 Review Conference of the Parties to the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons (NPT), April 27–May 22. Verklaring. 1 mei. http://www.un.org/en/conf/npt/2015/statements/pdf/individual_6.pdf

———. ———. 2015. 'Transforming Our World: The 2030 Agenda for Sustainable Development'. A/RES/70/1. Aangenomen door de Algemene Vergadering. 25 september.
http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/70/1&Lang=En

———. ———. 2015. 'Statement by South Africa during the Thematic Debate on Nuclear Weapons'. 19 oktober. <http://statements.unmeetings.org/media2/7653271/south-africa-19th.pdf>

———. ———. 2015. 'Ethical Imperatives for A Nuclear-weapon-free World'. A/RES/70/50. Aangenomen door de Algemene Vergadering. 7 december.
http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/70/50

———. ———. 2015. 'Taking forward Multilateral Nuclear Disarmament Negotiations'. A/RES/70/33. Aangenomen door de Algemene Vergadering. 7 december.
http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/70/33

———. ———. 2015. 'Towards A Nuclear-weapon-free World: Accelerating the Implementation of Nuclear Disarmament Commitments'. A/RES/70/51. Aangenomen door de Algemene Vergadering. 7 december. http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/70/51

———. ———. 2015. 'United Action Towards the Total Elimination of Nuclear Weapons'. A/RES/70/40. Aangenomen door de Algemene Vergadering. 7 december.
http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/70/40

———. News Centre. 2014. 'Interview with Amina J. Mohammed, Secretary-General's Special Adviser on Post-2015 Development Planning'. 4 december.
<http://www.un.org/apps/news/newsmakers.asp?NewsID=113>

———. Security Council. 2005. 'Security Council Establishes Monitoring, Reporting Mechanism on Use of Child Soldiers, Unanimously Adopting Resolution 1612 (2005)'. Persbericht. SC/8458. 26 juli.
<http://www.un.org/press/en/2005/sc8458.doc.htm>

- . SG Envoy on Youth (Office of the Secretary-General's Envoy on Youth). 2015. '4 out of 10 Child Soldiers Are Girls'. 12 februari. <http://www.un.org/youthenvoy/2015/02/4-10-child-soldiers-girls/>
- UNHCR (United Nations High Commissioner for Refugees). 2015. 'Refugees Endure Worsening Conditions as Syria's Conflict Enters 5th Year'. Persbericht. 12 maart. <http://www.unhcr.org/5501506a6.html>
- . 2015. 'Worldwide Displacement Hits All-time High as War and Persecution Increase'. News Stories. 18 juni. <http://www.unhcr.org/print/558193896.html>
- . 2015. 'UNHCR Mid-Year Trends 2015'. <http://www.unhcr.org/56701b969.pdf>
- . 2015. 'World Refugee Day: All Stories'. <http://www.unhcr.org/refugeeday/us/stories/>
- UNICEF (United Nations Children's Fund) Press Centre. 2015. '50 Years after UNICEF Received Nobel Peace Prize, Children Still Face *Conflict and Crisis, Deprivation and Disadvantage*'—UNICEF Chief'. Verklaring. 6 oktober. http://www.unicef.org/media/media_85742.html
- UNISDR (United Nations Office for Disaster Risk Reduction). 2015. 'Sendai Framework for Disaster Risk Reduction 2015–2030'. http://www.preventionweb.net/files/43291_sendaiframeworkfordrren.pdf
- UNOHCHR (Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights). 1951. 'Convention Relating to the Status of Refugees'. <http://www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/StatusOfRefugees.aspx>
- UN Women. 2015. 'Photo Essay: They Were Not at the Beijing Conference, but...' February 4. <http://www.unwomen.org/en/news/stories/2015/02/they-were-not-at-the-1995-beijing-conference-but>
- Watson, Burton, trans. 2009. *The Lotus Sutra and Its Opening and Closing Sutras*. Tokio: Soka Gakkai.
- Zolli, Andrew, and Ann Marie Healy. 2012. *Resilience*. Londen: Headline Publishing Group.

Eindnoten

- ¹ Zie UNHCR, 'UNHCR Mid-Year Trends 2015', 3.
- ² Zie IFRC, 'New IFRC Report'.
- ³ UNHCR, 'Refugees Endure Worsening Conditions'.
- ⁴ Giannelli, 'Migrants between Scylla and Charybdis'.
- ⁵ Shioda, *Ganji o tsuide*, 201.
- ⁶ Buddhharakkhita, *The Dhammapada*, 10:130:2.
- ⁷ Jasters, *Socrates, Buddha, Confucius, Jesus*, 24.
- ⁸ Idem, 35.
- ⁹ Watson, *The Lotus Sutra*, 82.
- ¹⁰ Idem, 118.
- ¹¹ Nichiren, *Nichiren Daishonin gosho zenshu*, 1262.
- ¹² Makiguchi, *Kachiron*, 186.
- ¹³ Nussbaum, *Not for Profit*, 79-80.
- ¹⁴ Makiguchi, *Makiguchi Tsunesaburo zenshu*, 5:131.
- ¹⁵ Idem, 4:44.
- ¹⁶ Idem, 4:45.
- ¹⁷ Zolli en Healy, *Resilience*, 21.
- ¹⁸ UN Women, 'Photo Essay'.
- ¹⁹ UN News Centre, 'Interview with Amina J. Mohammed'.
- ²⁰ Zie Maathai, *Unbowed*, 122.
- ²¹ UNHCR, 'World Refugee Day'.
- ²² Ikeda en Nanda, *Our World to Make*, 152.
- ²³ Toda, *Toda Josei zenshu*, 1:20.
- ²⁴ Maritain, *Man and the State*, 80.
- ²⁵ UNICEF Press Centre, '50 Years after UNICEF'.
- ²⁶ Zie UNHCR, 'Worldwide Displacement'.
- ²⁷ UN General Assembly, 'United Nations Declaration on Human Rights Education and Training', 3-4.
- ²⁸ Idem, 3.
- ²⁹ Zie IEA, 'Key Trends in CO₂ Emissions', vi.
- ³⁰ TEMM, 'Footprints of TEMM', 2.
- ³¹ Zie UN, 'Sustainable Development Goals Fact Sheet', 6.
- ³² Maathai, *Unbowed*, 130.
- ³³ Zie SGI, 'Panel at Sendai'.
- ³⁴ Zie FAO, 'Nothing Dirty Here'.
- ³⁵ Zie UN, 'Sustainable Development Goals Fact Sheet', 8.
- ³⁶ UNISDR, 'Sendai Framework', 13.
- ³⁷ Idem, 23.
- ³⁸ Zie UN SG Envoy on Youth, '4 out of 10 Child Soldiers Are Girls'.
- ³⁹ Makiguchi, *Makiguchi Tsunesaburo zenshu*, 2:395.
- ⁴⁰ Ban, 'Video Message to the Conference'.
- ⁴¹ Toda, *Toda Josei zenshu*, 4:565.
- ⁴² ICJ, *Legality of the Threat or Use of Nuclear Weapons*, 267.
- ⁴³ ICAN, 'Humanitarian Pledge'.
- ⁴⁴ UN General Assembly, 'Taking forward Multilateral Nuclear Disarmament Negotiations', 3.
- ⁴⁵ Kane, 'Disarmament: The Balance Sheet', 2.
- ⁴⁶ UN General Assembly, '2010 Review Conference', 21.
- ⁴⁷ UN General Assembly, 'Towards A Nuclear-weapon-free World', 5.
- ⁴⁸ UN General Assembly, 'United Action Towards the Total Elimination of Nuclear Weapons', 3.
- ⁴⁹ UN General Assembly, 'Ethical Imperatives for a Nuclear-weapon-free World', 3.
- ⁵⁰ UN General Assembly, 'Statement by South Africa', 2.
- ⁵¹ UN General Assembly, '2015 NPT NGO Presentation: Faith Communities Concerned about the Humanitarian Consequences of Nuclear Weapons'.
- ⁵² UN General Assembly, 'Taking forward Multilateral Nuclear Disarmament Negotiations', 1.
- ⁵³ International Youth Summit for Nuclear Abolition, 'Generation of Change'.
- ⁵⁴ Idem.